

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 25(743) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1961 m.

BIRŽELIO-JUNE 21 d.

PRICE 15 ct. XXI METAI

Vakarai gavosovietų ultimatumą

DUOTAS PUSĖS METŲ TERMINAS. —
DIDŽIOJI BRITANIJA ĮSIJUNGUSI EUROPOS
BENDRĄ PREKYBĄ. —

Amerika spaudžia Rusiją. — Laose einama prie derybų. —
Alžyro derybos neaiškioje būsenoje. —
Iliuzis Maskvos - Kairo ašy. —

Sąmokslas Singapūre ir Kongo?—Tibetė badas ir sukilimas.—
KENNEDY pasimatymas su Chruščiovu Vienoje į tarptautinį politinį gyvenimą įnešė nerungingą sąmyšio. Lyg iš tikrųjų ligot nebuvo žinomas sovietų jos nusistatymas ir lyg iš to su sitikimo, kaip ir iš anksčiau įvykusiųjų „viršūnių“ susitikimų buvo galima laukti kažko kitų stebuklų, kurie iš anksto negalima buvo numatyti. nesi norėtų tikėti, kad vakariečiai to nebūtų žinoję, nes tai būtų jau pernaivų, bet yra faktas, kad po Vienos pasimatymo iei kalai pradėjo kiek kitaip rėdėti.

DABAR PASIREIŠKIA DIDELIS SĄMYŠIS.

Dėl ko? Gal, kad tikrovė pa jausta gyviau ir kad atsistota prieš ją akis akin? Beveik ta rodo tolimesnė politinių įvykių raida.

CHRUŠČIOVAS aiškiai nori pasinaudoti tuo sąmyšiu ir iš naudoti ypač Amerikos suglu mumą. Chruščiovas, pastoviai eidamas prie užsibrėžto tikslo, ir matydamas Vakarų nedar ną, pradėjo aiškiai spausiti, to dėl

VAKARAMS DAVĖ PUSĖS METŲ TERMINĄ.

Dėl Berlyno ir dėl taikos su tarties su Vokietija.

Tai pusės metų ultimatu mas. Gal keista, kad tai jau ne pirmas ultimatas ir, kas dar keisčiau, kad duodamas to kiam ilgam terminui, bet ulti matumas duotas. Tat pusę me tų dėl to turės Vakarai nemie goti ir galvoti ir rūpintis, kas daryti ir kaip daryti. Ir nervai bus pakarti neatlaidžiai.

VAKARAI gi galėtų Chruščio vui tokį ultimatumą duoti: ir pakarti jo nervus pusei metų ar metams, davę

ULTIMATUMĄ PASI TRAUKTI IŠ OKUPUOTO PABALTĖJO.

Ir tai būtų efektingesnis ul timatumas, kurį žmonija sutik tų kaip naujos eros pradžia. Deja, Vakarai to nesirūžta, gal todėl, kad tai būtų teisčiausias ultimatumas, o Maskva duoda ultimatumą, kuris yra neteise tas, ir vis dėlto duoda. Tuo Maskva vietoje to, kad pati būtų kariama, Vakarus paka ria ir laiko pusgyvius. O

TUO TARPU GROBIA INDOKINIJĄ...

Vis daugiau tenka suabejoti

Kennedy pajėgumu. Ypač, kad jis kreipiasi patarimo į Ei senhowerį, kuris juk faktinai viską pralaimėjo: Pralaimėjo A bombos monopolį, Pralai mėjo Europos centro sponta niškąjį sukilimą, Pralaimėjo Korejos karą, ir Pralaimėjo lai ką, kuris išėjo Vakarų nenau dai.

Kažin, ar Amerika, kuriai atiteko pasaulinės politikos va dovybė, ar suspės atsigauti ir pereiti į ofensyvą? Jeigu ji bijo imperialistinei Maskvai ir sovietijai skelbti ultimatumo dėl Pabaltijo, tai tenka abejo ti, kad ji suskubs susigriebti ir bendrai.

A BANDYMŲ klausimu JAV griežtesnis nusistatymas, tiesa, yra geresnis ženklas.

AMERIKA NEGALI TĖSTI DERYBŲ BE GALO,

sakoma JAV notoje Maskvai. Tai jau rimtas žingsnis baigti mulkinimus dėl nusiginklavi mo. Tą kvailą pasaką be galo. Juk Kennedy gi įsitikino, kad Maskvai nereikia taikos, tat aišku, kad nereikia ir nusigink lavimo. Todėl toks žygis, kad dėl nusiginklavimo derybos perkeltos į Vašingtoną ir kad dėl A bandymų Maskvai pa siųsta aiški nota, yra JAV po litikos pažangos ženklas. Bet to vieno maža. Be rimtesnių reikalų tvarkymo šitas reika las klausimų neišspręs, kiek jų yra pribrendusių.

KITOS ŽINIOS

— Laoso srovės susitarė tar tis ir išsiaiškinti taikos ir sant varkos reikalus.

— Anglija greičiausia turės įsijungti į Europos valstybių ūkinę bendruomenę ir tuo Ka nada bus pastatyta į sunkesnę padėtį, nes jos ūkinė sistema žymiai skiriasi nuo Anglijos.

— Alžyro derybos su Pran cūzija atsidūrė sunkioje padė tyje, iš kurios sunku rasti iš eitis.

— Maskvos - Kairo ašies nesantaikos dėl radio praneši my, kuriuose Egiptas buvo ap kaltintas komunistų persekio jimu, tebesitęsia.

— Singapūro valstybės min. pum. paskelbė susekės są mokslą prieš savo gyvybę. ra sikėsimas einas iš malajiečių. Yra suimtų.

— Mobutu paskelbė, kad jis susekės sąmokslą Jungtinių

KAS NAUJA KANADOJE

SVARBUS KANADOS SUSITARIMAS SU JAV
Kanada gauna iš JAV 66 lėktuvus ir lėktuvų užsakymą
240 milijonų dolerių.

Pirmininkas Diefenbaker pa intormavo Federalinį parla mentą, kad jis pasirašė su JA V didelį susitarimą, pagal ku rį 1) Kanada perima radaro linijos Kanados šiaurėje prie žiūrą, 2) Už tai JAV Kanadai duoda 66 FI-100 Voodoo tipo lėktuvus, 3) Kanada gauna iš JAV užsakymą 200 karo lėk tuvų, kurie bus atiduoti Atlan to sąjungai — NATO, kas įvertinama 200 mil. dol. Lėk tuvus statys Montrealio Cana dair, motorus jiems Orenda Miltone. Visas susitarimas įver tinamas 240 mil. dol.

ŽYGIS KANADOS SPAUDOS APSAUGAI

Didieji JAV žurnalai iš Ka nados suima labai daug skelbi mų ir išsiveža didelius pinigus. Tuo yra skriaudžiama Kana dos spauda, kuri negali konku ruoti JAV spaudos. Faktinai, Kanados spaudos santykis su JAV spauda yra maždaug toks, koks yra lietuvių spaudos santykis palyginus su Kanados spauda, Mes negalime kon kuruoti Kanadinės spaudos, iy

Nuo kapitoliaus padangės

KONGRESO DAUGUMOS VADAS MINI LIETUVIŲ SIBIRO EILĖRAŠČIŲ PASIRODYMĄ

JAV atstovų Rūmų daugu mos vadas John W. McCor mack, gavęs iš VLIKO infor maciją apie eilėraščių iš Sibi ro pasirodymą, ir gavęs vieną

Tautų kariuomenėje prieš jo gyvybę.

— Kongo eina prie tvarkos. Katanga sutiko būti sudedama į Kongo federacijos dali mi. Gizenga taip pat sutinkąs tartis su centre Kongo Kasa vubu valdžia.

— Tibetė esąs badas. Peipin go valdžia atėmė iš tibetiečių visą derlių.

— Ekspresas Srasburgas - Paryžius nuėjo nuo bėgių, žu vo 32 asmenis.

— Vokietijoje Stuttgarto ekspresas susidūrė su kitu eks presu, — katastrofoje žuvo apie 20 žmonių.

— JAV diskoverer 25 turė jo nuleisti kabiną, pagaunamą orc.

— Kanada taip pat daro žė mės satelitų leidimo bandy mus.

— Vokiečiai paminėjo Ber lino sukilimą, kurį numalšino raud. armija.

— Indonezija su Jugoslavi ja susitarė dėl ginklų, kurių gaus iš Jugoslavijos.

— Chruščiovas pasiūlė su daryti sutartį dėl Vokietijos. Vakarai atmetė.

— Japonijos min. pirm. Ike da atvyksta į Kanadą ir JAV.

KOMUNISTAI PERSEKIO JA BAŽNYČIĄ LENKIOJE

Dievo Kūno pracesija, kuri Lenkijoje, kaip ir Lietuvoje, yra tradicinė, Lenkijos valdžia uždraudė. Kardinolas Wyszy nski pamoksle prašė tikinčiu sius melstis už persekiojamą bažnyčią; suminėjo, kad Lenki jos valdžia tuo sulaužė 1956 metų susitarimą, bet valdžiai, kuri nėra savaranki, atleidžia jos blogą darbą.

giai kanadinė spauda negali konkuruoti JAV spaudos. Bet dabar kanadinė spauda gavo įstatymų apsaugą, o kas gi pa dės mūsų lietuviškajai spau dai?

KANADOS BIUDŽETAS SU DIDELIU DEFICITU

Federalinė Kanados valdžia išleido „baltąją knygą“, kurio je aiškina federalinį biudžetą, suvestą su 345.500.000 dol. de ficitu. Dėl to spauda pašaipiai pažymi — „balta knyga apie juodą ateitį“.

Esą yra dar blogiau, nes Ka nados valdžia numato deficitą ir ateinančiais metais.

TRAGIŠKAS ĮVYKIS NIAGAROJE

Valtį su keturiais asmenimis pagavo Niagaros srovė netoli kioklio, išvertė iš jos plauku sus ir visus numetė apačion. visi žuvo. Dabar svarstomas klausimas, kas daryti, kad to kių katastrofų neatsitiktų?

● Numatoma, kad natūraliųjų dujų kaina bus numušta ir tai palies visus jo naudotojus.

tolio eilėraščių vertimą į ang lų kalbą, pasakė ta proga žo dį birželio 13 d. Atst. Rūmų posėdyje ir paprašė išspausdin ti „Congresional Record“ VLI Ko raštą ir eilėraščių vertimą. Redakcijoms su šia informaci ja siunčiama „Congresional Re cord“ ištrauka.

VALSTIEČIŲ MANIFES TAS AFRIKOS VALSTIEČIAMS

Tarptautinė Valstiečių sąjun ga (International Peasant Union) šio vardo savo mėne siniam žurnale paskelbė platų Manifestą, paskirtą specialiai Afrikos valstiečiams.

Manifeste, kurį pasirašė IP U prezidentas St. Mikolajczyk ir gen. sekret. Dr. G. Dimit rov, plačiai išdėstyti Kominter no bei Maskvos planai ir api būdinti metodai pagrobti visus kraštus ir iš jų atimti laisvę ir duoną, kaip tą sovietija yra pa dariusi su eile Europos ir Azi jos valstybių, kurių valstiečiai yra likę beteisiais kunkečiais, netekusiais net teisės kam nors pasiskusti dėl sunkaus savo li kimo.

Manifeste ypač pabrėžiamas kodėl sovietija ypatingai per sekioja kaip tiktai valstiečius, nes jie yra giliai įleidę šaknis į savo žemę, brangina savo lais vę ir nepasiduoda prievartavi mams.

Afrikos valstiečiai įspėjami atsdėjus budėti dėl gautosios savo laisvės, išsivadavus iš ko lonizmo, nes sovietinis koloniz mas yra tos rūšies, kuriuo nusi kratyti yra nepaprastai sunku, nes jis ne tiktai atima žmo nės laisvę, bet iš jų atima ir galimybes kovoti už tą laisvę.

O valstiečius, kurių sovie tija ypač nemėgsta, dar taiko speciales varžymo, naikinimo ir išnaudojimo priemones, tai komas specialiai tiktai valstie čiams.

2 val. po pietų toje pat bei gų salėje vyko kongreso pro grama toliau. Įžanginį žodį pasakė PLB V-bos pirm. J. Matulionis. Programą vedė P. Augaitis. Kun. Jursko veda mas vaikų choras išpildė „mon tažą „Palangos jūrininkus“. J. Čegis deklamavo Vaičiūrienės „Kas aš esu“. Hamiltono ma žųjų grupė vedama p. Breich manienės, pašoko „Žilviti ir Kepurinė“. Ponių Miceikienės ir Vytienės paruoštą montažą „Gedimino sapną“ išpildė Del hi vaikai. Du broliai newburis kiai Raimundas ir Edmundas Kudirkos pagrojo akordeo nais. Ir vėl Hamiltono mažieji pašoko „Lenciūgėlių ir Sukti ni“. Kun. Pacevičiaus vedami, vaikai išpildė „Dainų spar nais“.

Adlai Stevenson.

JAV ambasadorius prie Jungtinių Tautų, kuris lanko Pietu Ameriką.

Naujienos iš pasaulio sostinės

KELIA INFORMACIJŲ PORTUGALŲ KALBA KLAUSIMĄ

Sao Paulo gyvenančių lietu vių tarpe keliama mintis leis ti Brazilijai skirtą Eltos infor macijų biuletenį portugalų kal ba. Tuo klausimu dabar vyks ta susirašinėjimas tarp VLIKO vadovybės ir Sao Paulo lietu vių.

— „Rūda ir Rauda“ kelia didelio susidomėjimo ir nelie tuvių tarpe. Pirmoji laida jau baigiama išplatinti.

VLIKO PREZIDIUMO

posėdis įvyko birželio 3 d. VLIKO būstinėje New Yorke. Iš Philadelphia, Pa. buvo i po sėdį atvykęs vice-pirm. Jonas A. Stiklorius. Pasitarta dėl to limesnės veiklos

VLIKO PIRMININKAS,
Dr. A. Trimakas, birželio 18

d. vadovavo bendram Pabal tijo tautų posėdžiui, skirtam birželio įvykiams paminėti. Posėdis įvyko New Yorke.

Dr. A. Trimakas dalyvau s II Dainų šventėje Chicago ir po to taip pat dalyvau s Ameri kos Lietuvių Tarybos suvažia vime Chicago mieste.

PASVEIKINO PREL. PR. JURĄ

Ryšium su 70 m. sukaktimi VLIKO pirm. dr. A. Trima kas pasveikino Prel. Pr. Jurą VLIKO vardu.

— Mauritanija prašosi pri imama į JTO.

„MINISTERIŲ“ TARYBOJE

Jonas Laurinaičius atleistas iš ministerijų tarybos pirm. pavad. pareigų. Jo vieton paskirtas R. Songaila.

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ VAIKŲ KONGRESAS

birželio 17 d. gražiai pasisakė.

Po pamaldų, kurias laikė J. E. Vysk. V. Brizgys, giedaht Sv. Jono parapijos vaikų cho rui, ved. kun. Pacevičiaus, įvy ko eiseną su orkestru ir plaka tais prie paminklo kritusiems už laisvę. Eisenoje dalyvavo Delhi, Toronto, Hamiltono, Rodney, St. Catharines ir Lon dono apylinkių vaikai, gal arti 400, bet ir daugelis suaugusių jų. Čia padėti du vainikai. Pa dėjus vainiką Kanados kovoto jams, kalbėjo Delhi majoras J. Phillips, padėjus vainiką Lietuvos kovotojų garbei, kal bėjo KLB Kr. v-bos atstovas agr. P. Lukoševičius. Po kaitų sekė himnai. Čia viskas nufi liuota ir nufotografuota ir jau tą patį vakarą parodyta dviem atvejais per televiziją.

Nuo paminklo eiseną pasu ko į belgų salę, kame visiems, vaikams ir suaugusiems, buvo pietūs.

2 val. po pietų toje pat bei gų salėje vyko kongreso pro grama toliau. Įžanginį žodį pasakė PLB V-bos pirm. J. Matulionis. Programą vedė P. Augaitis. Kun. Jursko veda mas vaikų choras išpildė „mon tažą „Palangos jūrininkus“. J. Čegis deklamavo Vaičiūrienės „Kas aš esu“. Hamiltono ma žųjų grupė vedama p. Breich manienės, pašoko „Žilviti ir Kepurinė“. Ponių Miceikienės ir Vytienės paruoštą montažą „Gedimino sapną“ išpildė Del hi vaikai. Du broliai newburis kiai Raimundas ir Edmundas Kudirkos pagrojo akordeo nais. Ir vėl Hamiltono mažieji pašoko „Lenciūgėlių ir Sukti ni“. Kun. Pacevičiaus vedami, vaikai išpildė „Dainų spar nais“.

Programa buvo įdomi ir sek minga. Pasirodymų pasibaig us, padėkas pareiškė kun. dr. Gutauskas ir KLB Kr. v-bos atstovas P. Lukoševičius.

Iškilių užbaigimas vyko sekmadienį. Lietuvių bažnyčio je JE Vysk. V. Brizgys atlai kė pamaldas ir pasakė pamoks lą, o po pamaldų buvo bendri pusryčiai, kurių metu kalbėjo Delhi apyl. pirm. St. Jakubic kas, Ramovės atstovas p. Aio nderis, P. Lukoševičius, J. Ma tulionis, Vysk. V. Brizgys, ku ngas Gutauskas ir p. Norlus, vedęs pobūvį. Visi pasidžiau gė gražia švente, kuri sekmin gai atkreipė kitataučių dėmesį. Tuo pačiu pasinaudota ir Lie tuvos garsinimui, o taip gi ir paminėtos Birželio baisiojo su kaktuvės, kurioms KLB Delhi apyl. pirm. St. Jakubickas šeš tadienį buvo gavęs specialų ra dio pusvalandį, ir kalbėjo drau ge su Červenės sušaudymų dalyviu kapt. Žalvydu, iš kati tornijos.

Programa buvo įdomi ir sek minga. Pasirodymų pasibaig us, padėkas pareiškė kun. dr. Gutauskas ir KLB Kr. v-bos atstovas P. Lukoševičius.

Iškilių užbaigimas vyko sekmadienį. Lietuvių bažnyčio je JE Vysk. V. Brizgys atlai kė pamaldas ir pasakė pamoks lą, o po pamaldų buvo bendri pusryčiai, kurių metu kalbėjo Delhi apyl. pirm. St. Jakubic kas, Ramovės atstovas p. Aio nderis, P. Lukoševičius, J. Ma tulionis, Vysk. V. Brizgys, ku ngas Gutauskas ir p. Norlus, vedęs pobūvį. Visi pasidžiau gė gražia švente, kuri sekmin gai atkreipė kitataučių dėmesį. Tuo pačiu pasinaudota ir Lie tuvos garsinimui, o taip gi ir paminėtos Birželio baisiojo su kaktuvės, kurioms KLB Delhi apyl. pirm. St. Jakubickas šeš tadienį buvo gavęs specialų ra dio pusvalandį, ir kalbėjo drau ge su Červenės sušaudymų dalyviu kapt. Žalvydu, iš kati tornijos.

Programa buvo įdomi ir sek minga. Pasirodymų pasibaig us, padėkas pareiškė kun. dr. Gutauskas ir KLB Kr. v-bos atstovas P. Lukoševičius.

Iškilių užbaigimas vyko sekmadienį. Lietuvių bažnyčio je JE Vysk. V. Brizgys atlai kė pamaldas ir pasakė pamoks lą, o po pamaldų buvo bendri pusryčiai, kurių metu kalbėjo Delhi apyl. pirm. St. Jakubic kas, Ramovės atstovas p. Aio nderis, P. Lukoševičius, J. Ma tulionis, Vysk. V. Brizgys, ku ngas Gutauskas ir p. Norlus, vedęs pobūvį. Visi pasidžiau gė gražia švente, kuri sekmin gai atkreipė kitataučių dėmesį. Tuo pačiu pasinaudota ir Lie tuvos garsinimui, o taip gi ir paminėtos Birželio baisiojo su kaktuvės, kurioms KLB Delhi apyl. pirm. St. Jakubickas šeš tadienį buvo gavęs specialų ra dio pusvalandį, ir kalbėjo drau ge su Červenės sušaudymų dalyviu kapt. Žalvydu, iš kati tornijos.

Programa buvo įdomi ir sek minga. Pasirodymų pasibaig us, padėkas pareiškė kun. dr. Gutauskas ir KLB Kr. v-bos atstovas P. Lukoševičius.

Iškilių užbaigimas vyko sekmadienį. Lietuvių bažnyčio je JE Vysk. V. Brizgys atlai kė pamaldas ir pasakė pamoks lą, o po pamaldų buvo bendri pusryčiai, kurių metu kalbėjo Delhi apyl. pirm. St. Jakubic kas, Ramovės atstovas p. Aio nderis, P. Lukoševičius, J. Ma tulionis, Vysk. V. Brizgys, ku ngas Gutauskas ir p. Norlus, vedęs pobūvį. Visi pasidžiau gė gražia švente, kuri sekmin gai atkreipė kitataučių dėmesį. Tuo pačiu pasinaudota ir Lie tuvos garsinimui, o taip gi ir paminėtos Birželio baisiojo su kaktuvės, kurioms KLB Delhi apyl. pirm. St. Jakubickas šeš tadienį buvo gavęs specialų ra dio pusvalandį, ir kalbėjo drau ge su Červenės sušaudymų dalyviu kapt. Žalvydu, iš kati tornijos.

Programa buvo įdomi ir sek minga. Pasirodymų pasibaig us, padėkas pareiškė kun. dr. Gutauskas ir KLB Kr. v-bos atstovas P. Lukoševičius.

Iškilių užbaigimas vyko sekmadienį. Lietuvių bažnyčio je JE Vysk. V. Brizgys atlai kė pamaldas ir pasakė pamoks lą, o po pamaldų buvo bendri pusryčiai, kurių metu kalbėjo Delhi apyl. pirm. St. Jakubic kas, Ramovės atstovas p. Aio nderis, P. Lukoševičius, J. Ma tulionis, Vysk. V. Brizgys, ku ngas Gutauskas ir p. Norlus, vedęs pobūvį. Visi pasidžiau gė gražia švente, kuri sekmin gai atkreipė kitataučių dėmesį. Tuo pačiu pasinaudota ir Lie tuvos garsinimui, o taip gi ir paminėtos Birželio baisiojo su kaktuvės, kurioms KLB Delhi apyl. pirm. St. Jakubickas šeš tadienį buvo gavęs specialų ra dio pusvalandį, ir kalbėjo drau ge su Červenės sušaudymų dalyviu kapt. Žalvydu, iš kati tornijos.

Programa buvo įdomi ir sek minga. Pasirodymų pasibaig us, padėkas pareiškė kun. dr. Gutauskas ir KLB Kr. v-bos atstovas P. Lukoševičius.

Iškilių užbaigimas vyko sekmadienį. Lietuvių bažnyčio je JE Vysk. V. Brizgys atlai kė pamaldas ir pasakė pamoks lą, o po pamaldų buvo bendri pusryčiai, kurių metu kalbėjo Delhi apyl. pirm. St. Jakubic kas, Ramovės atstovas p. Aio nderis, P. Lukoševičius, J. Ma tulionis, Vysk. V. Brizgys, ku ngas Gutauskas ir p. Norlus, vedęs pobūvį. Visi pasidžiau gė gražia švente, kuri sekmin gai atkreipė kitataučių dėmesį. Tuo pačiu pasinaudota ir Lie tuvos garsinimui, o taip gi ir paminėtos Birželio baisiojo su kaktuvės, kurioms KLB Delhi apyl. pirm. St. Jakubickas šeš tadienį buvo gavęs specialų ra dio pusvalandį, ir kalbėjo drau ge su Červenės sušaudymų dalyviu kapt. Žalvydu, iš kati tornijos.

8-ji Kanados Lietuvių Diena

SPORTAS 8-JE LIETUVIŲ DIENOJE

Pranešta sporto klubams: L. S. K. „Vytis“ Toronto, P. P. S. K. „Aušra“ Toronto, L. S. K. „Kovas“ Hamilton, L. S. K. „Sokalas“ Rochester, kad 8-je Kanados Lietuvių Die noje, rugsėjo mėn. 2—4 dd Montrealyje, susitarus su vie tos Sporto klubo „Tauras“, yra nutarta įvykdyti šias spor to varžbas:

- 1) Krepininis. Vyrų, Moterų, Jaunių.
- 2) Stalo tenisas. Vyrų (pavie nės ir komandinis).
- 3) Šachmatai. Numatoma ko mandinis, (4—5 asmenys komandoje) nesudarius ko

mandų, pavienis lošimas. L. D. Informacija.

METRAŠTIS DAR LAUKIA ŽINIŲ

kurių dar neatsiuntė dvi apylin kės. Be to, laukia atvaizdų šie met baigusiuųjų augstuosius mokslus, taipgi ir žinių apie seniausią į Kanadą atvyku sius.

P. M. Arlauskaitė davė šias pavardes: pp. Žemaičių, J. Vaškeienės, p. Bindoko, p. Te lenio, J. Pakulio, M. Juškevi čienės, bet laukiama dar dau giau vyresnės ateivijos tautie čių pavardžių ir foto.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“

Redaktorius Jonas Kardelis.

DOMINIC 6-6220

7722 George Str., LaSalle, Montreal, P. Q., Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika ..	\$ 5.50	America & S. America ..	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries	\$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Vilniečių Joninės

Įvairiuose minėjimuose, savo propagandiniuose leidiniuose ar svetimtaučių tarpe, dažniausiai Lietuva kai kas vadinama „small country“, pristatydami mūsų tėvų kraštą klausytojui kaip kokią Europos nykštuką. Tie du žodžiai, labai nuvertina mūsų tėvynę tarpe svetimtaučių, kurie dažnai vien tik iš mandagumo pakalba apie laisvą Lietuvai, visai ką kitą galvodami...

Tad ir laikas mūsų pačių ne laigytei padaryti galą, nes Lietuva, savo etnografinės sienos, nepriskaitoma Europoje prie mažųjų valstybių: ji yra vidutinio dydžio, didesne už Belgiją, Olandiją, Daniją, Austriją, ne kalbant apie kitas dvi Pabaltijo valstybes, taigi, beveik lygi Portugalijai ar Vengrijai. O šių tautų emigrantai Kanadoje ir JAV niekuomet neišsireikšia apie savo valstybes, kaip „small country“. Kodėl mes turime skriausti gintaro kraštą, meluodami ir nurašydami tas žemes, kurias klastingu keliu užėmė stipresni ir gausesnį kaimynai? Niekuomet.

Mažoji Lietuva ir Vilniaus kraštas tai ta pati lietuviškoji žemė, tai tie patys lietuvių tautos vaikai, atplėsti nuo savo kamieno, nuo savos tikros motinos, tačiau išlaikę gimtąją kalbą, gražius mūsų papročius ir visą gyvenimo būdą, letuvišką. Ir mes patys neteisėtais tvirtinimais nurašome juos į svetimųjų aruodą, imetame juos į svetimo maldūno ratus, vis labiau traukdami, vis labiau susispausdami į mažą žemės gabaluką—small country. Užtenka, kad nuo žemės paviršiaus dingio įtvirtinimai ir prūsai; užtenka, kad da bartinis okupantas stengiasi išnaudoti mūsų tautą. Ar prie jo tikslų ir norų turime ir mes prisidėti, išsižadėdami savo tikių žemių, tikrų brolių? Niekuomet!

Niekuomet negalime patys būti mūsų tautos duobkasiais, dažnai pavadindami Mažosios Lietuvos tautietį — vokiečiu, ar Vilniaus krašto — lenku. Tai už gauliojimas šių Lietuvos žemių gyventojų, atsiradęs mūsų tarpe tik dėka bjaurios propagandos kaimynų, kurie įvairiom priemonėmis, stengėsi išrauti (vok. ausrotten, lenk. wyrwac) viską, kas yra lietuviška, viską, kas rištu su mūsų tautos papročiais, su kalba ir su mūsų krauju ir prakiuto aplaistyta žeme.

Kam teko keliauti per prūsų žemę, turėjo progos pamatyti, kad beveik visuose kaimuose galima buvo susikalbėti lietuviškai. Tuo labiau Vilniaus krašte, kuris ištisai paliko lietuvišką, išskyrus kolonistų apgyventus kaimus. Kas išlaikė gražiosios Žeimenos,

Merkinės ir Neries pakrančių gyventojus lietuviams, stipriai autiška susipratusiais, nežiūrint priespaudos, paniekos ar net trimimų į kalėjimus ir koncentracijos stovyklas? Priešasčių yra daug, tačiau pagrindiniai būty — bendra kalba, tie patys papročiai. Juk džiūkas nuo Alytaus ar Merkinės niekuomet neskyrė nuo pavežto brolio Varėnos, Valkininkuose ar Marcinkonys. Jis kalbėjo džiūkų tarne; moterys dėvėjo tokio pat audinio tautinius drabužius; jie dainavo tas pačias, pilnas ilgesio, lietuviškas dainas, skriejančias per šiaudines gaires į kitapus, į laisvą Lietuvą. O Zarasų ir Utenos augštalais, ar daug kuo skyrėsi nuo Dūkšto, Ignalinos ar Švenčionių krašto lietuvių?

Ir vėl — ta pati kalba, tie patys papročiai, išsinešti iš savo padangės, į svetingą Kanados žemę.

Ir reikia džiaugtis, kad yra žmonių, yra organizacijų, kuriuos stengiasi gražiai lietuviškiems papročiams nežlugti šia me kontinente, įžūrėdami į jėgą kaip vieną lietuviybės išlaikymo priemonių, skiepį gražiai lietuviškais papročiais, priaugančio šio krašto atžalyno.

Tad ir sveikintini yra Mažosios Lietuvos ir Vilniaus krašto lietuvių gražūs bendradarbiavimai (pav. Cikagoj) savo papročius palaikymui; sveikintinas yra VKLS St. Catharines sk. valdybos žingsnis atgaivinant Joninių šventes. Kartais net sakoma, kad vilniečiams reiktų atsisakyti nuo liūdno spalio 9 d. minėjimo, pereinant tik prie Joninių rengimo, nes tikrumoj, Vilniaus klausimas yra išspręstas mūsų tautos naudai. Klaidingai galvo jama. Vilniaus klausime, Vilniaus byloje, niekuomet neper tempisime stygų, jeigu visais galimais būdais, propaguosime šios tautos vardą, kurio „lenkiškumą“ į visas puses skelbia mūsų kaimynai, padėdami Lietuvos prie gauliojimo gyvenusiu gudu.

Gal Kanados vilniečių Joninės nevisškai bus tokios pačios, kaip gražioje jų krašto laukose, tačiau visai teisingai VKLS-gos Kanados Krašto Valdybos pranešimuose buvo pažymėta, kad pats sutraukimas tūks tauties lietuvių į vieną vietą ir tuo pačiu Vilniaus propaganda tautiečių tarpe, kurie gražioje mūsų sostinėje visiškai nėra matę, prisideda prie jos vardo populiarinimo ir statymo stiprios užtvankos, prieš slenkančią lenkišką lavą.

Tik dirbdami bendromis gom, matysime laisvą Lietuvą su didžiausiu mūsų Karaliaučiaus uostu ir gražia Vilniaus miesto sostine!

K. Baronas.

KIEK TOBULAS YRA KANADOS VISUOTINIS GYVENTOJŲ SURAŠYMAS?

Per visuotinį surašymą tojas ta proga pareiškė, kad at Montrealy nebuvau įrašytas į surašymą bei įtrauktas į gyventojų sąrašą. Klausimas kodėl ne? Surašytojas namų savininkui pasakė, kad atvykę iš kitų provincijų asmenys gyventojų surašymui nėra įdomūs. Surašinė

Lietuviai veikia visur

Okup. Lietuva.

TIKTAI 44% DARBININKŲ
GAUNA ATOSTOGAS, O
KOLŪKIEČIAI VISAI
NEGAUNA

Profesinių sąjungų tarybos skyriaus vedėja Pranskaitytė per Vilniaus radio pasakėjo, kiek Lietuvos darbo žmonių šiemet galės atostogauti vasarvietėse ir gydytis sanatorijose. Jei neskaityti kolchozininkų, kurie i socialinį draudimą ir aprūpinimą atostogomis visai neįjungti, Lietuvoje dirbančiųjų šiuo metu yra per 600.000. Apmokamų atostogų vasarvietėse ir sanatorijose šiemet gaus tik 26.300 res publikos darbo žmonių, kas nesudaro nei pusės dirbančiųjų.

JAUNIMUI NUMATYTAS
NE ATOSTOGŲ POILSIS,
BET DARBAS.

Vilniaus radio pranešimu, Lietuvos studentams organizuojamos vasaros atostogoms darbo stovyklos. Motyvas paskelbtas žodis į žodį: „...nes dirbdami jie geriau pailsi“. 300 Politechnikos instituto studentų šiemet „poilsiaus“ Dzeržinskio vardo kolchoze Augštvaryje. Didelė grupė Kauno medicinos studentų vyks į Druskininkų apylinkes — darbus. Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto studentai kartu su Karaliaučiaus ped. inst. studentais dirbs „daugi-nacionalinėje“ studentų šeimoje netoli Kaliningrado. Didelis būrys kitų studentų taip pat bus įdarbinti kolchozuose ir sovchozuose...

KREMLIUI PAPUOSTI

Kauno baldų kombinato dirbini — riešuto medžio plokštės — dideliais kiekiais pastarosiomis dienomis išsiųsti į Maskvą, Kremliui įvairiomis laimės papuošti. Plokštės montuoti į Maskvą išvyksta ir kauliečių specialistų grupė.

Laiškai Redakcijai

ATVIRAS LAISKAS „NEP R. LIETUVOS“
REDAKCIJAI,

Malonu skaityti laikrastyje, kad vis pasitaiko mūsų tautiečių, įvažiuojant čia į šį kontinentą. Tačiau, taip pat, būna malonu žinoti, kur ir kaip kreipiasi šiuo reikalu, norint atsikviesiti savo artimuosius (teta norėtų atsikviesiti savo sūnėną).

Mums, gyvenant nuošalyje nuo didžiųjų lietuviškųjų kolonijų bei miestų, sunku visa tai žinoti. Bandžiau kreiptis pas vietinį advokatą, bet be pasekmų, nieko konkretaus nepasakė.

Dėkui!

Suinteresuotoji.

NL red., kiek ji atsikviesimo reikalą žino, mielai pasako:

1) Norimam atsikviesiti asmeniui reikia Imigracijos įstatyme (artimiausioje), sudaryti kvietimo — įvažiavimo dokumentus.

2. Patartina sudaryti kvietimą per Kanados Rando

Venezuela.

VENEZUELOS LIETUVIŲ
ORGANIZUOJA SAVO
NAMUS

Venezuelos Lietuvių Savivaldos Bendruomenės Tarybos atstovų suvažiavimas įvykęs Maracay mieste, balandžio 9 d. posėdyje dalyvavo B-nės kapelionas kun. A. Perkumas, Centro V-ba: Z. Domeika, J. Bieliūnas, L. Tamašauskas, H. Gavorskas, M. Bundelis ir A. Sidlauskas, Caracas Apylinkėse atstovavo A. Vaisiūnė ir A. Maiskis, Maracay — J. Stanevičius ir J. Kukanauza ir Valenciją P. Tumėnas, Z. Garša. Visi 13 atstovų vienodžiai pritarė kun. A. Perkumo pasiūlymui prisidėti prie savų namų bendrovės organizavimo ir tam reikalui išrinkti kun. A. Parkuoną, Z. Domeiką ir A. Malskį, kuriems pavedama organizuoti savų namų akcinę b-vės steigimą.

CARACAS — LA VEGA,

nors dar ir nesutvarkytose, bet nuosavose patalpose įvyko Caracas apyl. narių visuot. susirinkimas, kuriame dalyvavo per 40 asmenų.

Išrinkta nauja valdyba, kuri pareigomis taip pasiskirstė: pir. Z. Domeika, vicep. A. Vaisiūnė, sek. A. Šapočkinas, išd. J. Vaisiūnas, narys J. Kepalas, S. Jankauskas ir A. Pavasaris.

VELYKĖLĖS

Balandžio 9 d., tuojau po lietuviškų pamaldų Maracay mieste to Carmen bažnyčios salėje įvyko BLSB-nės Maracay apylinkės v-bos pastangomis suruošta lietuvių vaikų šventė — Velykėlės. Devyni vaikai pasidėkavo lietuviškų eilėraščių. Iš jų gavo premijas: Gr. Stiliūtė, Elv. Valuzytė ir Jūr. Kukanauzaitė. Po to išdalinta vaikų Nukelta į 7-tą psl.

nąjį Kryžių, kuris neseniai gavo galimybę tuo reikalu rūpintis.

3) Kai kam padeda kreiptis masis į Lietuvos TSR Augščiausiąją tarybą Vilniuje, arba kas dar svariau — į patį Sovietijos vadą Maskvoje.

Visokių atvejų reikia pradėti nuo pirmojo, kuris yra būtinas kiekvienam atvejui. Antras irgi gali būti naudingas. Trečiuji ne visi gali pasinaudoti dėl įsitikinimų. Ypatingų protekčių kelias nors gal sėkmingiau sias, bet nedaugeliui yra prieinamas.

Bendrai, atsikviesimas asmenų iš už geležinės uždangos yra sunkus, ilgas ir dažniausiai nesėkmingas. Kas ryžtasi ką daryti, turi turėti daug kantiybės, daug ištvermės, stiprius nervus ir, kaip kuriuo atveju, ir rizikos. Be atkviėdamųjų asmenų sutikimo ir pasiryžimo nepatartina nei pradėti.

kalo mane į sąrašą įtraukti, o kita provincija manęs sąrašuos na neįtrauks, tuo labiau, jau vien dėlto, kad de facto manęs tenai nėra, tai susidaro keistas įspūdis.

Fagal Kanados papročius bei įstatymus skaitaisi bei esi rezidentu tos provincijos bei vietovės, kur ilgiausiai išgyveni. Paimkime Saskačevono provinciją kaip pavyzdį. Žmogus išgyvenęs vienus metus kaimė R... automatiškai tampa šio kaimo rezidentu, reiskia — priklauso to kaimo communitee, naudojasi tos communitee Welfare, jei susgera tai gydymas, jei miršta tai laidojamas tos communitee sąskaita — tai yra pagal įstatymą. Dabar daleiskime, tas žmogus persikelia gyventi į miestą L., to patį provincijoje. Jis nėra rezidentu ir nebus rezidentu to miesto tol, kol jame neišgyvens ilgiau už savo pirmąją gyvenamąją vietą kaimė R. Žmogus, nepaisant, kad gyvena

mieste L., vis tebesiskaitys rezidentu kaimo R. Tapti rezidentu miesto L., jis turi tame mieste pastoviai išgyventi daugiau metų. Iš tokios krašto tvarkos, paėmus pavyz., Saskačevano provinciją, išeina taip, kad valdžios organai bei pagal oficialę kartoteką vis žmogus tepesiskaito rezidentu kaimo R., nors jame jau 5 ar 10 metų kai negyvena. Iš kitos pusės, vėl miestas L., nepaisant fakto, kad žmogus šitame mieste pastoviai yra išgyvenęs visą eilę metų, neįtrauks žmogaus sąrašuosna. Neįtrauks todėl, kad pagal oficialiai vedamą valdžios kartoteką bei krašto įstatymą žmogus nebesiskaito rezidentu miesto L., jis skaitomas tik po 5 ar 10 metų vis rezidentu pirmąją kaimo R. Išva doje išeina, kad žmogus į sąrašą gyvas nepatenka nei Montrealy, nei Saskačevane ir yra stačiai išbrauktas iš gyvųjų sąrašo.

Kanados Rezidentas.

K. L. BENDRUOMENES REIKALAI

PROF. STEPONUI KAI
RIUI - KAMINSKUI,

Lietuvos Nepriklausomybės Paskelbimo Akto Signatarui remti pagal K. L. B. Kr. Valdybos š. m. kovo 13 dienos aplink raštį No. 17 iki šiol atsiliepė šios K. L. B. Apylinkės: \$ \$

1. Oakville	78.00	Betarpiai pasiuntę surinktas	
2. Calgary	11.50	aukas šios K. L. B. Apylinkės.	
3. Edmonton	37.00		
4. Winnipeg	115.72	1. Sudbury	\$10.00
5. Hamilton	84.25	2. Rodney	\$30.00
6. St. Catharines	45.00		

K. L. B. Krašto Valdyba.

ŽODELIS SKAITYTOJAMS

Neabejotina, jog visi norime, kad laikraštis būtų įdomus — ir įdomios medžiagos turėtų, ir atsiliepti į visokias aktualijas, ir gyvai reaguoti į gyvenimo iškeliamus klausimus, ir žinias patiekti skubiai, nesuveluotas ir tt, ir tt.

Redakcija, žinoma, tuo rūpinasi ir stengiasi būti augštu moje visų uždavinių. Tačiau, jos galimybės yra ribotos.

Žinių tiekimo skubotumu savitraštis jokių būdu negali konkuruoti dienraščiu, kurie, be to, išleidžiami keliomis iadomis, taikantis prie dienos ir nakties sąlygų. Bet ir dienraščiai, nors ir kelis kartus per parą išleidžiami, žinių teikimo greitumu negali prilygti nei radijo, nei televizijai, kuri, be to, išgali greitai patiekia ir vaizdus.

Lietuviško savaitraščio tatyvaidmuo savaime turi būti nukreiptas į lietuvių gyvenimo apraškas ir į visokių kitokių apraškų vertinimą lietuvišku požiūriu.

Deja, lietuviškasis gyvenimas šiame kontinente, arba net ir plačiame pasaulyje, yra palyginamai ribotas. Lietuvių už Lietuvos ribų nėra daug. Be to jie gana plačiai išsisklaidę ne tikai gyvenamojo ploto, bet ir veiklos susikoncentravimo prasme. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pastangos apvienyti viso pasaulio lietuvių, kad jie sudarytų vieningą jėgą, ir galėtų reikštis pajėgiau, nesiseka. Todėl mūsų lietuviškasis gyvenimas teduoda palyginti neįvertias apraškas. Laikui bėgant tos apraškos eina mažyn, retyn, smulkyn. Tokių apraškų, kuriose lietuvių vaidintų svarbią ir didelę rolę, nedaug. Tokių reikšmingų faktų, kaip kad lietuvis (Prof. Dr. V. Pavilanis) suorganizuoja ir veda laboratorijas Poliomielito skiepams gaminti ir apmoko šiuos rusiškus specialistus kitoms valstybėms, arba kad lietuvis inžinierius (Profes. J. Danys) reikšmingai dalyvauja Sv. Lauryno Jūrų kelio statyboje, arba kaip lietuvis mokslininkas (Prof. A. Ramūnas) UNESCO siunčiamas aptirti kultūrinio kitių tautų stovio, — ne daug beturime. Todėl visokiai lietuviškai kronikai lieka smulkūs kasdieninio gyvenimo reiškiniai. Džiaugiamės ir tuo. Visi čiami prisidėti, visi kviečiami padėti.

reiskiniai: gimė — mirė, susirgo — pagijo, išvyko — sugrįžo, susituokė, pakilo darbo laiptais, įsigijo mokslo, mokslo laipsnį, parašė knygą, laimėjo meno premiją, paaukojo lietuviškam reikalui, pareiškė kokią gerą iniciatyvą, ir panašiai. Visa tai reikia suminėti. Tai ir yra lietuvių gyvenimo apraškos. Jas minėdami, minimie lietuvių vardus, lietuvių pavardes. Tai rodo, kad lietuvių gyvenime, kad jie juda, kad jie kuo nors geru reikšiasi. Kai pristingsime, lietuviškų vardų ir pavardžių, tai bus ženklas, kad lietuvių išmiršta. Ar laukdami didelių dalykų, turime netylėti mažus? Juk dideli dalykai be mažų nesidaro.

Be to šitai bėgančiai kromi kai surinkti reikia žmonių ne vieno redaktoriaus, reikia bendradarbių tautos. Beriausi vien o asmens norai atsimuš į ne galimybių tikrovę. Vienas žmogus negali aprėpti ne tikai visos pasaulio, bet ir vieno miesto, tokio pavyzdžiui, kaip Montrealis. Geriausias talkininkas ir nuosirdžiausias bendradarbis gali būti tik tiktai laikraščio skaitytojas, kuriam labai nesunku, ką nors sužinojus, pakelti telefoną ragelį ir paskambinti DO 6-6220. Arba, nors kiek ir sunkiau, iš kitos vietovės paaišyti trumpą laiškėlį, pranešti žinią.

Eg NL redakcija gali pasiūlyti ir pasigirti net pastovias bendradarbius, kurie daug laiko, energijos ir ištęskia laikraščiu: K. Baronas, J. Skardis, E. Šulaitis, neskelbiančių pavardžių Toronte, Hamiltone ir kt. Retkarčiais pasiūlyti ir žymieji veikėjai. Bet visų pirma — kasdieninis gyvenimas, kuriame dalyvauja kiekvienas skaitytojas. Kiekvienas skaitytojas gali prisidėti prie laikraščio turinio gerinimo, prie informacijos pildymo, prie žinių teikimo.

Malonūs skaitytojai, Jūsų tauta visada laukiama. Jei patalkinsite, mažiau bus ir nepasitenkinimo ir mažiau bus ir prieštaištų. Maloniau bus dirbti ir bendradarbiauti. NL redakcijai vis lietuvių yra lygiai mie li ir brangūs. Kiekvieno tautos laikraščio naudai yra drauge darbas savo naudai. Visi kviečiami prisidėti, visi kviečiami padėti.

Red.

JUOKDARIAI...

PAKARUOKLIŠKA LOGIKA

Tik patikrinkite „Pergalės“ redakcijos narius ir rašytojus valdybos prezidiumo narius. Miezėlatis pasmerkė... Miezėlatis, Mozūriūnas... Mozūriūnas, A. Venclova... Venclova, Korakas... Korsakas ir tt. ir tt.

Patys save pasmerkia, apspaudo ir — patys viešai geria. Štai komunizmo logika! „Smegenų praplovimas“.

Ak, visas šios žinutes pakaruokliškumas slypi tame, kad rašytojai buvo priversti pasmerkti patys save. (JC).

ISTATYMAI PRIEŠ „GERBŪVIO“ SKELBIMĄ

Po to, kai neseniai Sovietų S-os buvo išleistas griežtas potvarkis prieš įvairius „valstybės ir socialinės bendruomenės priešus“ (pav., visuomeninio turto pasisavintojus ir pan.), apie mažesnius pareigūnus, kurie metai iš metų vertėsi ne bausme, Maskvos „Pravda“

geg. 26 d. (o geg. 25 d. ir Vilniaus laikraščiai) paskelbė naują potvarkį — prieš ūkininkų planų klastotojus, grasinant jiems bausme iki 3 metų. Čia turime galvoje tie rajonų ir respublikų pareigūnai (bet ir kolchozų, sovchozų darbuotojai), kurie dirbtinai išpučia ūkininkų planų įvykdymus ir tokiu būdu griaus „popierinius“ laimėjimus. Chruščiovas savo kelio nese po Sovietų Sąjungą ir savo kalbose ne kartą tokius planų klastotojus pasmerkė ir reikalavo juos nubausti. Dabar, kaip minėta, net specialus potvarkis tuo klausimu išleistas. Čia reikia pažymėti, kad tuš čiais pasigyrimais ir „popieriniais“ laimėjimais ir Lietuvoje yra pasireiškę net partijos vadai A. Sniečkus, nekalbant apie mažesnius pareigūnus, kurie metai iš metų vertėsi ne tikrais duomenimis,

Pasiruošimas

lemiamam momentui

RAŠO PROF. STASYS ŽYMANČAS

Vis tik lietuviai tiki, kad vokiečiai savo politikos tikslų siekdami išlaivins Lietuvą, kaip maskoliai bulgarus... Tegul tiktai prasideda karas — visi pulsime tą barzdočių.

„Varpas“, 1895 m. Nr. 6.

NEIŠVENGIAMO KARO AKIVAIZDOJE

1940 metų pabaigoje, po Mo lotovo vizito Berlyne, mažai kas Lietuvioje beturėjo abejo nių, kad vokiečių - sovietų ka ras neišvengiamas. Tai buvo ga lima spręsti iš pačių sovietinių okupantų laikysenos Lietuvoje ar jų pareigūnų atskirų užuomi nų.

Prieš lietuvių rezistenciją iš kilo aiškus tikslas: pasinaudoti būsimu vokiečių - sovietų karu, nusikratyti komunistiniu okupa ciniu režimu ir atstatyti Lietu vos nepriklausomybę. Jokių di desnių iliuzijų dėl tikrųjų nacių kėsių ar tariamų vokiečių sim patijų Lietuvai rezistencijos va dovaujantieji sluogsniai krašte neturėjo.

Visa nacių politika neteikė vilčių, kad tuometinė Vokietija pripažintų Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. Vokiečių nacių ir lietuvių interesai atrodė priešingi ir nesuderinami.

Tačiau antra vertus, taip pat buvo aišku, kad iki karo paba gos tarp vokiečių ir Vakarų są jungininkų dar užtruks nemažai laiko. Amerika tuo metu dar iš viso į karą nebuvo įsijungusi. Todėl

vienintelė reali galimybė išsivaduoti iš sovietų teroro ir okupanto jungo,

išvengti visiško tautos sunaikini mo — buvo vokiečių - sovietų karas. Į tą karą, kaip pirmą tarpinį į laisvės ir nepriklausomybės atgavimą, lietuviai dėjo visas savo viltis. Platesnių lietu vių masių tuometinės nuotaikos galima prilyginti carinės okupa cijos lietuvių nuotaikoms, ku rios, kaip rašė „Varpas“, 1894 m., Nr. 3, Lietuvos išganyamą matė kare, nesvarbu koks jis be būtų lietuviams.

Galutinis LAF pasistatytas tikslas buvo tinkamam momen tui atėjus staigiu sukilimu nusi kratyti okupantais ir išvadavus nuo jų nors vieną Lietuvos mies telį, paskelbti nepriklausomy bės atstatymą, perimti krašto administraciją ir tuo būdu pa statyti vokiečius prieš įvykusį faktą. Tuo pačiu

visam pasauliui turėjo būti pademonstruota tikroji lietuvių tautos valia.

Vadovaujančių LAF sluogsnį Vilniuje, svarstant Lietuvos vy rausybės sudarymą, buvo ture ta galvoje, kad vokiečiai gali im tis griežtų priemonių tokiame li

tuvių siekimui nuslopinti, todėl vyriausybę turi sudaryti jauni, kieti, visam kam pasiryžę vyrai, tvirtai nusistatę nepasiduoti jo kiems vokiečių spaudimams ir pasiruošę, jei būtų reikalingas, at sidurti nacių koncentracinėje stovykloje.

Iš tikro, kelias dienas prieš karą, birželio 14 d., vokiečių gestapo agentas įteikė pulk. K. Škirpai Berlyne reikalavimą ne sudaryti jokios vyriausybės ir su silaikyti nuo be kokio politinio akto — nepriklausomybės atsta tymo paskelbimo Lietuvoje. Taigi, lietuvių rezistencinių sluo gnių krašte turėtos abejonės pil nai pasitvirtino.

DIDYBĖS ŠEŠĖLYJE

Tuo tarpu, sovietiniam tero rui krašte stiprėjant, tolydžio vis labiau sunkėjo rezistencinio darbo sąlygos. Tankėjo balševų kų agentų tinklas, gausėjo areš tai, ir NKVD rūmų naktinius ap šviesti langai rodė, kad sovietų saugumas dirbo pilnu tempu.

1940 metų gale pasirodžiusio pogrindžio laikraščio „Laisvo ji Lietuva“ teisėjo keturi nume ria. 1941 m. sausio mėnesį dra uge su keliais kitais bendradar biais buvo areštuotas jo redak torius, kankintas ir nuteistas mirti. Tai buvo vienas lietuvių rezistencijos pradininkų, dar 1940 metų birželio mėnesį emė sis pirmų žygių organizuoti pa sipriešinimą okupantui.

Didelių pastangų ir skau džios aukos duoklė reikalavo ryšių palaikymas su LAF cent ru Berlyne. Ryšių su užsieniu tvarkymas ir pastovus jų pala ikymas yra kiekvienos rezisten cijos vienas svarbiausių ir sun kiausiu uždavinių. Šis uždavi nio vykdymas, atskirų laisvės kovotojų parodytas ryžtas ir pa siaukojimas, atsiekimai ir nesek mės, sudaro, be abejo, vienus gražiausių ir skaudžiausių Lie tu vos tautinės rezistencijos neraš tos istorijos puslapių. Deja, pa vyzdžiui, net 1941 m. Kaune kankinio mirtimi žuvusio aviaci jos kapitono A. Švarplaičio žy gis į Lietuvą pirmaisiais sovietų okupacijos metais ir šio uždavi nio įvykdymas dramatiškomis aplinkybėmis, slaptaiegi tariant kitiems lietuviams patriotams, tebelaukia savo kronikininko.

Pirmos sovietų okupacijos metu,

lietuviai ne vien savo širdyse,

Viltis Vaičiūnaitė,

Montrealy baigusi augštuosius mokslus. Čikagoje gavo biblio tekcininkės Master laipsnį

B. A. Juškevičiūtė - Miller.

baigusi Marianopolio College chemijos mokslus ir pasiryžusi siekti Master laipsnį.

bet ir išoriškai stengėsi išlaikyti tautinę savigarbą ir vengė oku pantams pataikūniškų kalbų be privalomo perdėto Staliro gar binimo, nors tai kaskart darėsi vis sunkiau. Studentai teberū šiuodavo profesorius pagal tai, kas iš jų savo paskaitose tebesi laikė garbingai tautiniu lietuvi šku atžvilgiu. O kaip tik tokius komunistuojantieji studentai, ypač kitataučiai, skųsdavo kom partijos ar saugumo organiams, kaip nepatikimus. Antrai sovie tų okupacijai nžėjus jau nebėbu vo svarbu, kas ką ir kaip kalba, bet kaip kas elgiasi ir ką galvo ja, kas buvo savaime suprana ma, nenumatant jokios realios prošvaistės greitai išsilaisvini mui.

Tačiau jau ir pirmos sovietų okupacijos metu vis labiau aiš kėjo, kad lietuvių patriotinių sluogsnų užimta linija okupa ntų atžvilgiu — išlaikyti, kas ga lima ir patiems garbingai išsila ikyti — ilgainiui buvo skirta pra laimėjimui. Patys okupantai ir komunistai į tokią padėtį žiūrėjo kaip į laikinę ir nedaug bu vo abejonių, kad platiūs valy mai visuose lietuvių sluogsnio se kategoriskam lietuvių NE palauzzi, buvo tik laiko klausimas. Vėliau, karui prasidėjus,

NKVD ir atskirų komisariatų kadrų skyrių seifuose rasti nepatikimų ar išvežimui numatytų lietuvių sąrašai

tokį rezistencinių sluogsnų bai minimąsi pilnai patvirtino. Pa vyzdžiui, Kaune buvo rastas su naikintųjų voldemarininkų są rašas 1000 asmenų, į kurių tar pą buvo įrašytas ir pro. M. Ro meris, nors jis voldemarinin kams niekad nepriklausė ir, be rods, nei jokių simpatijų jiems nerodė, o tik dėstydamas Vil niaus Universitete sovietų kons titucinę teisę laikėsi labai gar

bingai ir visai nesovietiška ir už neva neteisingą SSSR konstitu cijos supratimą ir jos aiškinimą susilaukęs aštrių komunistų prie kaištų. (Žr. M. Biržiška, „Vil niaus Universitetas 1940 - 41 m.“, 1948, 41-42 ir kt. psl.).

Tačiau nepaisydami visų pa vojų ar apie juos dažniausia ne galvodami,

lietuviai kovotojai dirbo slapta pogrindžio darba,

konspiravo, veikė, aukojosi ir neretas jų žūdavo, kukliai ir ty liai, be garsinimo, be didelių mostų, tačiau didybės šešėlyje, kaip pastebėjo lenkų pogrind ninkas Stefan Korbonski, rašy damas apie lenkų rezistenciją vokiečių okupacijos metais. (S. Korbonski, „W Imieniu Rzeszy pospolitej“, 1954, 429 psl.).

Šia prasme, tragiška! skau dus ir sunkus pirmos sovietų okupacijos laikotarpis atspindė jo retą lietuvių kovotojų ryžą ir jų pasiaukojimą Lietuvos lais vės kovai.

(Tęsinys sekančiam straipsny: Atsiimsim žemę mūsų).

APIE SOVIETŲ SĄJUNGOS IR JAV ŪKINĮ LENKTYNIAVIMĄ

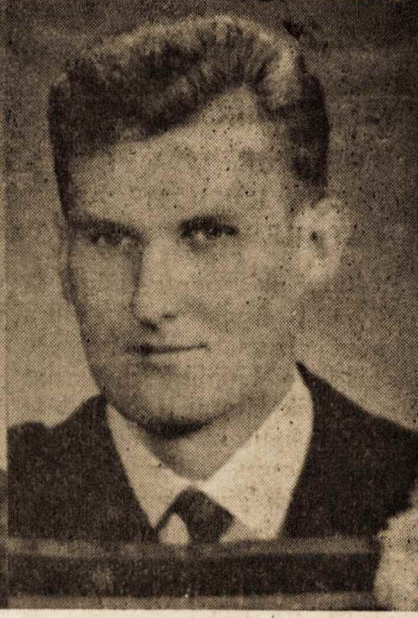
Lietuvoje išleidžiamas statis tinis žinyas „Tarybų Sąjunga — jungt. Amerikos Valstybės“. Leidinyje duodama daug me džagos apie Sov. Sąjungos ir Amerikos gamybą ir bendrai apie ūkinį lenktyniavimą, žino ma visa iš Maskvos taško ve tinant. Vilniaus radijas pastebi, girdi, Amerikos buržuaz. ekon omistai, naudodamiesi „netikrais metodais“ mėgina sunekinti Sovietų Sąjungos laimėjimus.

TAVO VIENKARTINĖS AUKOS LAUKIA TUKSTANČIAI LIKUSIŲ TAUTIEČIŲ VOKIETIJOJE

Antanas Popieraitis,

McGill universiete gavęs medicinos Doktoro laipsnį, metus prak tikos turės General ligoninėje ir sieks chirurgo specialybės.

Vitolis Šipelis,

McGill universitete gavęs civi lio inžinieriaus statybininko diplomą ir jau dirba savo specialybėje.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

MIRĖ J. JURGELA

Lietuvos krepšinio rinktinės, „Steelers“ vienuolikę net 8:1. iškovojusios 1939 m. Europos meisterio vardą, narys J. Jurgė la, staiga mirė Čikagoje. Velio nis daug tškų pirmenybėse ne pasiekė, tačiau pasižymėjo geru kamuolio valdymu. Gyvenda mas Čikagoje, a. a. J. Jurgėla vi suomet domėdavosi Lietuvos sportiniu gyvenimu, svajoda mas dar kartą pamatyti savo tē vų žemę. Deja, po dviejų šiū dies priepuolių — atėjo trečias, lemtingas, pakirtęs dar jauną gyvybę. Lietuvos sportininkai niekuomet nepamirs pavyzdin go krepšinio rinktinės žaidėję. kokių ir buvo a. a. J. Jurgėla.

Jūsų korespondentui buvo su teikta proga pasikalbėti su tos komandos geriausiu žaidėju, at stovavusiu Prancūzijos rinktinę 40 kartų jos tarpvalstybinėse rungtynėse R. Kopa. Tai lenkų emigrantų sūnus (tikra pavardė Kopaczinski, vienu metu ge riausias Europos puolėjas, už kurį 1956—1959 m. sezone Is panijos komanda Real Madrid mokėjo po 100 tūkst. dol. į me tus), gan gerai kalba lenkiškai, tad ir ta kalba vedėme pasikal bėjimą, kurios dalį jis sutiko pa skelbti ir šio laikraščio pusla puose, perduodamas kartu vi siems šio skyriaus skaitytojams nuoširdžiausius sveikinimus ir linkėjimus.

PASIZYMI VENEZUELOS LIETUVAITĖ

Sportininkė Violeta Songa lautė, dalyvaudama pradedan čiųjų sportininkų grupėje, rutu lo stūmimo laimėjo pirmą vie tą.

Venezuelos sporto vadovybė, įvertinus laimėjimą, įeikė jai gražią taurę.

Ivykusiose sekančiose varžybose, jaunių klasėje, Violeta taip pat laimėjo pirmą vietą. Už šį laimėjimą ta pati vadovybė ją apdovanojo specialiu diplo mu. Violetos laimėjimus spor te paminėjo vietinė spauda.

Šiuo metu Violeta mokosi „Fermin Toro“ licejuje.

PRANCŪZAI ŽAIDŽIA KANADOJ

Prancūzijos futbolo koman da Stade Reims gastroliuoja Ka nadoje ir sužais eilę draugiškų rungtynių su vietos komanda. Birželio 11 d. jie žaidė Hamil tone, laimėdami prieš vietos

atsidūrė?

Tačiau priekaišto kibirkštėlė, kad ir nekaitri, vis teheru seno...

„Taip, tada, Estijoje, tai buvo taip spontaniška, kad bū čiau galėjusi ramiai visą gyvenimą žiūrėti Tomui į akis“. Ir tuoj pat vėl ji nusprendė: „Neapgaudinėk savęs, tavo valia da lyvavo ir tada. Tik savo valią sąmoningai stingdei, nedavei jai pasireikšti. O dabar pasiryžai viskam apgalvotai“.

„Ne, ne, tai įvyko taip pat spontaniškai“, — vėl opona vo ji pati sau.

„Koks ten spontaniškumas, neapgaudinėk savęs. Norė jai, kad būtų viskas aišku; norėjai galutinai nutraukti ryšius su Barvainiu. Ne iš meilės Adomėnui, o iš neapykantos Tomui. Toji naktis įnešė į tavo protą aiškumą“.

Ji vėl pasižiūrėjo į miegantį Adomėną, ir jai pasidarė staiga jo gaila. „Nejaugi aš jo nemyliu? Ir niekada nepamilo siu?“ Jo glamonėjimai nebuvo jai nemalonūs. Bet tai nebuvo aistra, kuri įtraukia į save kaip sukury.

„Vadinasi, aš išteku už Adomėno ne iš meilės jam, o iš neapykantos Tomui. Ar nenusikalstu aš dvigubai?“

Ir vis dėlto tik nedidukę priekaišto kibirkštėlė gruzdėjo kažkur jos sielos gilmėse. „Kokios mes moterys, vis dėlto esam ešaltos ir viską apskaičiuojančios! O gal ne visos tokios, kaip aš? Gal aš tiesiog nenormali moteris?“

— Viktorija, — kreipėsi Adomėnas; jis pabudo ir pama tē, kad jina žiūri į jį. Jos nuogas petys buvo apšviestas ži burio; priešais dunksantis namas buvo jau sukilęs. — Viktori ja, nejaugi tu tikrai su manim?

— Adomai, jau beveik laikas keltis, — tarė ji. Ji iš tik. o norėjo jau keltis.

— Taip. Beveik.

Ir Viktorija, be aistros, galvodama apie Adomėną, apie Barvainį, apie keistai susiklosčiusį gyvenimą, apie save, leidosi glamonėjama, o priekaišto kibirkštėlė emė liepsnoti vis labiau ir labiau, ir štai ji pajuto sąžinės graužimą, ir vis naujos kibirkš tys žiebėsi ir blėso, tačiau tai nebuvo meilės kibirkštys.

V. SIRIJOS GIRA

Voratinkliai draikės be vėjo

Romanas

29.

„Viešpatie, kokios aš priviriau košės! Argi tokiai ma te riai, kaip aš, buvo galima tekėti? Ir bene aš žinojau, kad ma no būdas bus kaip tik toks!“ Jai šių akimirka pagailo ne tik vaiku, bet ir savęs. Netgi Barvainio. Kaip keista, žmogus įsi karščiuoja ir padaro netinkamą žingsnį, o tas žingsnis iššau kia naujus ir naujus... Ir kuo gi visa tai baigsis? Jai net pasiro dē, kad būtų užtekę, jei Barvainis būtų prasitaręs Nijolei: „Pa sakyk mamai, kad aš labai jūsup visų pasulgau, ir paprašyk jos grįžti namo“. Ji grįžtų atgal... Dar juk nevēlu, dar juk nevēlu! Dar ji neįteikė tesmū pareiškimo dėl ištuokos!

Na, o vėliau? Vėliau bus vėlu. Ji matė, kaip jos ilgisi Adomėnas; ji buvo per silpna, kad galėtų jį atstumti, na ir kad pati su vaikais iirtųsi per gyvenimą. Jai buvo reikalingas vyras, draugas, patarėjas. Barvainis jos nekenė. Adomėnas ją iny lėjo.

Aritmetika buvo paprasta, o vis dėlto Barvainienė dar kažko laukė... Štai kodėl Barvainio pasikalbėjimas su Nijole išsklaidė visus slaptus jos lūkesčius. Štai kodėl tai, kas ją slė gė ir ką ji buvo nustūmusi gilyn į pasąmonę, iškilo vėl į viršų nenumaldomu aiškumu.

Tačiau aiškumas, tegu net grėsmingiausias, apramina įsi siūbavusius jausmus. Dažniausiai toji ramybė neteikia žmogui ypatingo džiaugsmo; dažniausiai toji ramybė yra gal tik taria ma; gal tai tėra viena rezignacijos atmainų. Bet žmogus nu stoja blaškęsis ir tarytum numoja į viską ranka — „trauk vel nai“, o tai jau nemažas poilsis iškankintai širdžiai.

O po kelių dienų, vieną šaltą vakarą, Viktorija parašė savo pareiškimą dėl ištuokos.

— Puiku, — tarė Adomėnas, paskaitęs raštą. — Paga liau, Viktorija. Dabar jokia skyriaus vedėja negalės taves igel ti. — Adomėno balse Viktorija išgirdo netikrumo gaidelę.

— Kas atsitiko, Adomai? Turi kokių nemalonumų? — Taip. Pasidarbavo mano bičiuliai. O gal mudviejų. Žodžiu, ministerija gavo anoniminį laišką.

— Dėl mudviejų?

— Dėl mudviejų, Viktorija.

Tuo metu Adomėnas dar nežinojo, kad ministerijoje jau yra ne tik anoniminis laiškas...

„Nejaugi Tomas būtų galėjęs taip pasielgti? — mąstė Viktorija. — Ne, tai ne Tomas! Tačiau kam gi kitam rūpės? Ne, ne, Tomas negalėjo taip pasielgti!“

— Kaip nors išsiskusim, Adomai. Juk ne prievarta ma ne pagrobei.

— Žinai, aš ir pats pradėdau tuo dabar abejoti, — Ado mėnas pabandė nusijuokti. — O gal tikrai aš, pasinaudodamas tarnybine padėtimi, verčiau tave už savęs tekėti? Tokie daly kai baudžiami įstatymais.

— Ką gi, jei tave pasodins, Adomai, man teks pristatinėti tau siuntinius, — šyptelėjo Viktorija.

Adomėnas pakilo nuo užstalės ir pabučiavo Viktorijai ranką.

— Labanakt, Viktorija. Ilgai šiandien užtrukom. Rytoj juk ne šeštadienis.

— Negalėčiau tvirtinti, kad tau labai gera su manim, Adomai...

— Viktorija, bet juk mes dar...

Ji uždėjo jam pirštą ant lūpų ir neleido toliau kalbėti.

Pabudo Viktorija kiek nustebus, kokiam gi kambaryje ji atsidūrė. Iš priešais dunksančio namo tiesiai į lovą krito blyš kus šviesos ruožas. Viktorija pažvelgė į laikrodį, tikinti ant spintelės: buvo šešios ryto.

„Žmonės jau ruošiasi eit į darbą, — mąstė ji, žiūrėdama į langą priešpriešais. — Tuoj ir mums reikės keltis“. Ji pažvel gė į Adomėną; jis ramiai dar miegojo, nenujausdamas, kad ša lia jo esanti moteris taip atidžiai į jį žiūri. „Jis nėra jau toks negražus, kaip atrodo iš pirmo žvilgsnio“.

Kažkur, labai labai giliai, dar ruseno priekaišto kibirkštė le, o gal, norėdama tą kibirkštėlę užgesinti, ji šią naktį čia ir

DR. H. NAGYS

Žodis lietuviams abiturientams**SVARBIAME GYVYBINIAME DARBE NEGALI BŪTI VIETOS JOKIOMS AMBICIJOMS, ASMENIŠKIEMS INTERESAMS ARBA SAVO KIEMO POLITIKAI**

Šeštąją abiturientų laidą iš jau sudarytas ir jo efektingu leidžiant, Augstesnieji Litua nistiniai Kursai Montrealyje bus išdavę baigimo pažymėjimus beveik šimtui jaunų lietuvių ir lietuvių. Tai šimtas jaunų žmonių, laimėtu Lietuva. Mes didžiuojamės tuo, kad naujų tėvų, džiaugiamės tu, rėję mokytojus, kurie kas šeštadienis dirbo tyliai ir kantriai lietuvišką darbą, esantė dekingi, kad mūsų mokykla tebe gyvena. Laikas ir mūsų tautos istorija patvirtina, kad joks kitas darbas nebuvo reikšmingesnis už šių išeivijos mokyklų išlaikymą ir išsilavinimą. Lai kas ir istorija paliūdydys, kad lietuviybė tebe išlaikyta tol, kol turėsime naujų mokinių savo vargo mokyklose. Visc mūsų kultūrinio gyvenimo ateitis yra šiandien pagrįsta lietuvių švietimo mokyklų egzistencija. Tai realybė, kurios nematyti, būtų lygu sutikti su mūsų laisvųjų išeivių dvasine mirtimi. Neatlikta bus mūsų laisvės misija, jei po dešimties ar dvidešimt metų (Jei tiek ilgai teks gyventi ištremime) nebebus žmonių, skaitančių lietuvių knygas ir spaudą, lankančių parengimus, neiėjusių, veikiančių organizacijose arba kalbančių lietuviškai. Lietuviškoji mokykla, iš tiesų, yra mūsų tautinės gyvasties pati pagrindinė arterija, kraujo pūsis.

Todėl taip be galo svarbu, kad visame pasaulyje išsibarsdę lietuvių tvarkytų savo švietimo reikalus koordinuotai ir protingai. Neseniai Toronte su darytoji švietimo koordinacijos institucija, veikianti Pasaulio lietuvių Bendruomenės žinioje (švietimo koordinacijos komitetas, kurio pirmininku išrinktas Tėv. J. Borevičius SJ) kaip tik turi tokį apvienodimą ir bendravimą darbą atlikti. Tikėkimės, kad didesnieji lietuvių vienetai supras, jog tokiam svarbiame ir gyvybiniame darbe negali būti vietos jokioms smulkios ambicijoms, asmeniškiesiems interesams arba savo kiemo politikos. Šalia vadovėlių leidimo, kuris ligi šiol buvo apverktinai padėtyje, nes nebuvo sekama jokių planų, reikia susirūpinti naujų mokytojų parengimu, naujų metodų įdiegimu, va saros atostogų planavimu ir tt.

Ilgą laiką skundėmės, kad neturime autoritetingo vadybės savo kultūriniam gyvenimui. Tačiau autoritetas sudaromas, tik jį visiems pripažinus. Šiandien švietimo komitetas

KULTŪRINĖ KRONIKA**KAIP SIEKTI GRAŽIAUSIAUSIĄ LIETUVIŠKĄ GIEDOJIMO?**

Tam tikslui pirmiausia reikia giesmių su gaidomis. To kų giesmių yra naujame giesmyne „Giedokim“, kurio išleidimo našta užsidėjo Lietuvių Saleziečiai. Jų adresas: Instituto Salesiano Lithuano, Castelnovo Don Bosco (Asti), Italia.

Giesmyną „Giedokim“ sudaro 224 senos ir naujos rinktinės giesmės visiems bažnytinėms mės laikotarpiais ir įvairioms šventėms. Giesmės yra labai įvairios, populiaraus stiliaus, lengvai išpildomos. Dauguma jų yra paruošta dviems lygiems balsams. Visc giesmės tinka bendruomeniškam ir privačiam giedojimui, mažesniems chorams bažnyčioje, mokyklose ir už jų sienų. — Giesmyno priede — reikalingiausios maldos.

Giesmyną „Giedokim“ paruošė muzikos magistras kun. K. Senkus, kartu su pagalbininkais. Jis suharmonizavo melodijas ir sustatė jų palydą, akomponimentą, tinkamą groti vargonais, fisharmonija ir pianinu. Keliolika giesmių palydą tinka ir mišriam chorui arba dūdų orkestrui. Giesmių palydas yra nesunkus pagroti.

TAUTOSAKININKŲ EKSPEDICIJA

Lietuvos mokslų Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros Instituto, Tautosakos komisijos šią vasarą ruošia Kretingos ir Skuodo rajonuose tautosakinią ekspediciją. Be Instituto dalyvių ekspedicijoje dalyvaus dar tautosakos rinkininkai.

AUSTRAI IŠSIVERTĘ MAJEKOVSKIO PJESES

Buvęs komunistas kurį laiką palankus rašytojas Vladimiras Majakovskis, pažinęs sovietinės diktatūros totalizmą ir ne žmoniškumą, atsimetė nuo sovietinio komunizmo ir, dirbdamas drauge su garsiuoju režisierium Vachtangovu, aštriai pradėjo sovietinę satyrą kritikuoti. Tai kritikai Majakovskis rašė pjeses „Misterija bu!“ „Blakė“, „Pirtis“ ir kitas, kurias statė teatre Vachtangovas. Už šį opozicinį darbą abu menininkai, ir Majakovskis ir Vachtangovas, sovietinės diktatūros buvo likviduoti.

Austrai, tur būt ne tikrai meniniai sumetimais, bet ir tikslu parodyti tikrąją sovietiją, dabar išvertė suminėtas Majakovskio pjeses ir statys Austrijos scenose. Šios pjesės — yra aštri sovietijos kritika.

APKALTINO MOKSLININKĄ GEOGRAFA K. BIELIUKĄ

Jau seniai buvo pranešta žinia, kad netrukus Vilniuje išeis prof. K. Bieliuko veikalas „Ežerotyra“. Bet veikalas vis dar neišėjo. Dabar paaiškėjo, kur užkliuvo. Vilniaus „Tiesos“ 140 nr. dedamas Vaistinės ir mokslinės literatūros laidyklus redaktorės Teklės Vengrytės laiškas, iš kurio štai kas paaiškėjo: Prof. Bieliukas savo veikalo rankraštes įteikė leidyklai jau sausio mėnesį. Ji turėjusi veikalą tikrinti. Pastebėjusi, kad „kai kur stojo vadovėlių būtinio ideologinio kryptingumo... Kai kuo susidaro vaizdas, kad per daug augštinami Vakarų mokslininkai ir per mažai dėmesio skiriama Tarybų S-gos linologų darbams“. Bet prof. Bieliukas nės su viena redaktorės Vengrytės pastaba nesutikęs. Po to ji rankraščius patiekusi specialiam mokslo komitetui. Už toki saualyškumą leidyklos vadovybė ji nubaudė griežtu paėkimu. Nesutikdama su tuo, kreipėsi į viešumą. „Tiesos“ redaktorės bendradarbių Repšienė Vengrytė ginti. Girdi, ji teisingai pasiūlusi. Kalta esanti leidyklos vadovybė (direktorius T. Butkus). Jau ir taip apie šią leidyklą pastaruoju metu pasigirdę skundų. — Reikia manyti, kad komunistų partija, panaudodama ir šį partietės Vengrytės atsikimą, padarys leidykloje „valymą“. E.

„ROMOS VIRTUOZŲ“

orkestras, vadovaujamas Renato Fazano, lankydamsis Europos valstybėse su koncertais, apsilankė ir Vilniuje, kur turėjo koncertą. Buvo išpildyti daugumoje senųjų kompozitorių kūriniai — Vivaldi, Pergolezi, Koreli ir kitų.

● Dr. M. Gimbutienė išvyksta iš Bostono į Los Angeles, kur pakviesta dėstyti universitete. Yra išpareigojusi ten dirbti vienerius metus.

● Antano Tulio novelių rinkinys „Tūzų klubas“ išėjo iš spaudos. Išleido Terra.

● Antanas Juozapavičius, prieš French River upės pasistatęs gražų vasarnamį. Šiame, tikrai grožiu apdovanotame gamtos kampelyje, jau ketvirtas vasar namis priklausęs lietuviams.

AUKOK BESIMOKANČIAM JAUNIMUI — VASARIO 16 GIMNAZIJAI

Aukodami šalpai padėsime ateities Lietuvai išlaikyti daugiau sveikų ir darbinių lietuvių.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Vytautas Mačernis. POEZIJA. Redagavo Kazys Bradūnas. Iliustravo Paulius Augustas. Įvadas Nykos Niliūno. Išleido į laisvę fondas lietuviškai kultūrai ugdyti Dr. A. Šnulkščio lėšomis 1961 metais. Kaina 4 dol. 50 ct.

Sis leidinys yra tikrai meniškas ir puikus. Galima sakyti — šventiškas. Jis tinka kaip labai graži dovana bet kokiai progai, ypač — kultūrinei. Pati V. Mačernio poezija yra tikra dovana, bet ir jos išleidimas yra vertingas. Galima sakyti, tai yra pavyzdys, kaip galima gražiai išleisti knygas.

Garbė Dievui giesmyno PA LYDAS. Paruošė kun. Kazimieras Senkus, muzikos magistras. Išleido Saleziečiai, Castelnovo Don Bosco, Italia. 1961 metais.

Leidinyje buvo labiausiai laukiamas vargonininkų kaip atbaidymas jau pirmiau pasirodžiusio „Garbė Dievui“ giesmyno. Palyde kaip tik yra vienu 224 „Garbė Dievui“ giesmių ne esamų giesmių akompanimentas vargonais ir fisharmonija.

Palyda susideda iš XIV plus 193 psl.; formatus cm. 21,5X31. Spauda aiškiai atliktą gerame tvirtame popieriuje. Šen ten papuoštas skoningu vinjetėm bei užsklandom. Irišimas tvirtas; yra kietuose stipraus kalenoro viršeliuose. Lapų atsivertimas ir giesmių išdėstymas patogus. Atspaudinta 500 egz.

Palyda kaina: 8 dol. Kreipitis tiesioginiai į Instituto Lituan Castelnovo Don Bosco (Asti) Italia.

Pranas Naujokaitis. ILUŽE TILTAL. Romanas. Viršelis ir aplankas V. Čižiūno. Leidykla Vauga. 1961 m. Kaina 2.50. Brooklynas, N. Y., USA.

RAUDONDVARIO PANGĖJE leidinys (Bendra bučio leidinys) Nr. 2(5) pinesa, kad Putnam Catholic Academy šiemet baigė 10 lie tuvačių: Marilė Kolytė iš Čikagos, Laima Ragauskaitė iš Elizabeth, Eglė Gorytė iš Montreale, Laima Žarskutė iš Bruklino, Regina Miliševičiūtė iš Long Island, Nijolė Jėškulytė iš Detroito, Kristina Nemiskytė iš Venezuelos, Gražina Kuikauskaitė iš Brooklyno ir Nijolė Kijauskaitė iš Clevelando.

LIETUVIŲ DIENŲ geg. mėnesio skirtos daugiaumote reikalams, bendri darbiavimo su Lietuva klausimui ir dail. A. Galdika kūrybai.

LITUANUS š. m. Nr. 1 turį įdomius Dr. M. Gimbutienės

A. Stankevičius - Stanke, pasižymėjęs prancūzų spaudoje žurnalistas, publicistas, kuris dabar yra paskirtas leidyklos „De l'Homme“ direktorium.

ir Dr. J. Baltrušaičio straipsnius, dr. J. Balio apie lietuvių tautosaką ir kt.

ATGARSIAI, leidžiamas Dr. Domeikos, gerokai paaugę ir būdina Venezuelos lietuvių gyvenimą.

UŽUOLANKA Nr. 12-13 turi daug įdomios medžiagos. **Alksnis Parausinis. ŽMOGUS IR PROTAS.** Hamiltonas iš arti, pirmasis sąsiuvinys. 30 pusl. 1961. Kaina ir gavimo adresas nenurodyta.

ANTONIANUM, 1961. Edited by the Senior Class of Saint Anthony's High School Kennebunkport, Maine. Gražiausis laidinyje randame šiemet baigusius gimnazijos kursą: Antanas Biliavičius iš Čikagos, Kontrimas Čibas iš Los Angeles, Juozas Ewalt iš Pitsburg, Jonas Lukoševičius iš Montreale, Gediminas Margaitis iš Bostono, Giedrius Mitkus iš Kalifornijos, Manfredas Prūmantas iš Los Angeles ir Algis mantas Stašaitis iš Brockton, Mass. Leidinyje daug atvaizdų iš mokyklos gyvenimo.

KARYS, birželio mėn. 6 (1373) nr. Šiame nr.: P. Dir kii — Baisius birželis, B. Augi no — Prie išpustytų pelenų, O. Urbono — Didžiojo Šiaurės karo frontas Lietuvoje, J. Baulio — Geležinkelių būrys Vilniaus kryptimi, V. Joniko — Posmai žaibo raštuose, V. Ka reivos — Pakalnė, V. Šivvydo — Senovės Lietuva, K. S. Taut kaus — Azijos fronte, K. M. J. Šarūno — Nekiškis galvų po budelio kirvių, plk. L. Mitkievičiaus atsiminimai, K. Taut kaus ginklavimosi lenktynės skaičiai, Ed. Sulaičio — Lietuvių sportininkų varžybos Toronte, K. Uoginaius — Aisčio Šuniškoji baladė, kronika ir k.

— Myliu tave, Viktorija, — girdėjo ji šnibzdant iš ausų, tačiau jai atrodė, kad tie žodžiai taikomi ne jai, kad iš viso ji yra toli nuo čia, kad ji tai ne ji, ir jei ne priešais apšviesti langai, ji jaustųsi taip pat, kaip kambarinė palmė, stovinti lovos kėdėje, tokia pat gyva ir bejausmė, gajai ir viskam abejinga, ir ūmai Viktorijai pasidarė graudu ir pikta, ir per jėgą ji valdėsi, kad nepravirtų, ir pora ašarų nuriedėjo per skruostus, ir jai pačiai buvo neaišku, ar ji pravirko iš nenuslopintos nuoskaudos, ar iš slopinamo įniršio.

XVII

O tą pačią naktį Barvainis pabudo, apsiplėjęs šaltu prakaitu.

„Ką aš priviriau, ką aš priviriau! — galvojo jis, versdamasis nuo šono ant šono ir vėl mėgindamas užmigti. — Juk prasidėjo viskas iš niekniekių. Iš nieko prasidėjo! Reikėjo tik man ramiai, vyriškai elgtis — ir nieko panašaus nebūtų įvykę“.

Jis mėgino užmigti, tačiau jau labiau stengėsi, tuo labiau sklaidėsi miego likučiai. Jis gulėjo užmerkęs akis, ir jam rodėsi, kad štai girdi Nijolės ir Geduko kvėpavimą. Jam pasidarė taip graudu, kad pagalvojo, kaip būtų gera išsiverkti. Tačiau nė viena ašara nesuvilgė jo akių.

Jis stengėsi užmigti ir neialėjo, o kadangi negalėjo, jį pagavo dėl to pyktis. Pagaliau net pats gulėjimas lavoje pavirto jam kančia; jis atsikėlė.

Kambary buvo šalta. Krosnis kurdavo jis retai, tik tick, kad galutinai neįsimestų drėgmę. Ir kam kurenti? Nebuvo nei noro, nei laiko.

Viktorija neėmė jokių daiktų; tas faktas siutino Barvainį. Žinoma, galimas dalykas, jei ji būtų bandžiusi ką nors imti, jis protestuotų, darytų klūčių; bet jūnai nieko neėmė, o tai pykino jį labiau, negu jos galimi ir nevykdomi pasikėsinimai. Ta čiau šią naktį Viktorija atsidūrė kažkur toli toli. Priešais jį sto vėjo ir jam šypsojosi abu jo vaikai.

„Kaip lengvai aš sutikau su tuo, kad juos iš manęs pagrobė, — graužėsi jis. — Kodėl aš vakar nepasiėmiau su savim

Nijolės! Aš net maniau kažką panašaus daryti, aš juk tyčia vaikščiojau prie mokyklos, norėdamas ją sutikti. Na, sutikau, pakalbėjau ir... ištižau“.

Už sienos, pas kaimynę Sabalienę, laikrodinis išmušė valandą; dužiai iškilmingai nuaidėjo visame name, tačiau Barvainis neįsidėmėjo net kuri valanda. Lauke buvo šviesu nuo sniego; nuo lango šaižė žvabūnų vėjo pūstelėjimai.

„Na, gerai; sakysim, pasiimsu aš Nijolę, paslepiu ją, per sikeliu su ja į periferiją, net į plėšininės žemės. Vaikas juk su džiūtu be motinos, be broliuko. O apie Geduką ir iš viso kalbos nėra, jam reikalinga dar nuolatinė motinos globa“.

Ir ūmai — kaip žaltvykslė nakties glūdimoji — smilkte lėjo mintis: juk visa tai, kas įvyko tarp jo ir Viktorijos, — niekai; juk svarbu tik vaikų gerovė. Taip, tik vaikų. O jie, tėvai, tegu dar ir neseni, tegu ir trokštą gyventi, neturi teisės čia savo reikalų stumti pirmon eilėn.

„Sėsiu ir parašysiu laišką Viktorijai. Ramų, be itanijos, be priekaištų, be maldavimų. Dalykišką laišką. Taip ir pasakysiu: dėl vaikų gerovės“.

Jis susijęs po popieriaus ir plunksną, tačiau bejėgiškai mas prisiminė, kad ministerijoje yra raštas dėl Adomėno. Šiaip ar taip, tas raštas taikė ir Viktorijai, apie ją ten kalbama gana plačiai. Ar sutiks Viktorija po to grįžti pas jį? Net jei jūnai nebūtų įpinta į šito pareškimo rašmenis, jūnai jam neatleistų, kam jis įpainiojo Adomėną.

Vadinasi, teks atsiimti tą raštą. Bet ten juk ne tik jo rašyta; ten įmaišytas ir tas nelemtas Kostas.

„Na, su tuo Kosta kaip nors susitvarkysiu. Tačiau jo raštas ministerijai man negrąžins. Jis turi pats atsiimti. O jei jis nenorės? Nieko, jį prikalbėsiu“.

Ir tuoj pat kilo jam mintis: gerai, štai jis atsiims raštą, o Viktorija atmes jo pasiūlymą. Nejaugi jis ir tada leis anam niekšui nenubaustam vaikščioti po Vilnių, net vadovauti ligo ninei?

Ne, ne. Savo skundą jis atsiims tik tada, jei Viktorija su grįž pas jį. Tačiau to jis negali minėti rašte. Negali, nes Viktorija palaikytų tai šantažu.

Gerai. O jeigu jis dėlto ministerija greičiau reaguos į jo raštą, negu Viktorija atsakys?

Betgi tai negali įvykti. Ministerija pirmą viską nuodugniai ištiria, apsvaisto, o tik tada daro sprendimą. Tačiau Viktorijai turi atsakyti jam greitai. Taip — arba ne.

Už sienos laikrodinis mušė valandą vėl ir vėl... Pasigirdo šliurių šlepsėjimas; kažkur sugrįždėjo durys. „Tuojau man teks eiti į darbą“. Mintys bėgo greičiau, negu žodžiai klostėsi popieriuje. Reikia trumpiau, trumpiau... Juk tai ką jis parašė — ne laiškas, o kaltinamasis aktas. Barvainis suplėšė visa, ką buvo pritepiojęs, ir ant mažos popieriaus skiautelės išraižė: „Viktorija, sugrįžk į mudviejų butą. Dėl vaikų. Apgailestauju savo poelgiu. Daugiau tai nepasikartos. Tomas“.

Pagalvojęs pridūrė dar žodį „Barvainis“. Be pavardės tas laiškelis (taip pasirodė Barvainiui) skambėtų pernelyg intymiai.

Laišką užklįjavęs, Barvainis nuostabiai greit nusiramino. Po to užadresavo Viktorijai į ligoninę ir nusprendė, kad laišką reiki aišyti tik registruotą; kaipgi jis sužinos, ar laiškas pasiekė gavėją, ar nepateko į nepageidautinas rankas?

Šiaip ar taip, jis apsisprendė kažką padaryti; ir tas kažkas glos te jo įsisiūbavusius jausmus. Jis yra matęs ligonių, kuriuos teks davę kelti į chirurginį skyrių. Jie nemiesgodavo, verkdamo, kankindavo gydytojus ir seseris klausimais: „Ar pavyks? Ar tai skauda? Ar labai baisu?“ O paskui, galutinai pasiryžę operuotis, jie ūmai nusiramindavo.

Tas palyginimas įkyriai brovėsi į Barvainio sąmonę, nors analogijos čia jis nerado jokios; kas kita, žinoma, jei jis pareikalautų ištuokos. Tai būtų operacija. Bet ištuokos jis neparei kalau.

Jis niekada ir nesutiks, kad juos ištuoktų. Lai Viktorija, jei nesutiks grįžti, gyvena kaip sugulovė. Lai... .

Jis nuvijo imančias vėl brautis į sąmonę mintis. Ledinė vandentiekio srovė galutinai išblavė jo protą. Jis suvalgė greit tonis paruoštus pusryčius ir išskubėjo į darbą.

Bus daugiau.

TORONTO

TAUTOS FONDO AUKOS

naudojamos lietuviškųjų radio valandėlių programų paruošimui, Eltos biuletenio leidimui ir monitoringo sistemos išlaikymui.

Kiekvieną dieną Madrido, Romos ir Vatikano radio stotys siunčia lietuviškas transliacijas į pavergtą Lietuvą. Tai platus ir tikslus žinių perdavimas apie lietuvių gyvenimą Vakaruose ir supažindinimas su mūsų diene politinė padėtimi; taip pat atitaisomos klaidinančios ir tendencingos bolševikinės spaudos ir radio žinios. Ypač šiomis dienomis, kai politinė įtampa didėja, visai suprantama, lietuviškos transliacijos pavergtame krašte klausomos labiau negu bet kada.

Kitas svarbus darbas, kuris atliekamas TF lėšomis, tai Eltos biuletenio leidimas lietuvių, italų, ispanų, vokiečių ir anglų kalbomis. Biuletenis teikia naujausias žinias apie gyvenimą pavergtame Lietuvoje ir lietuvišką veiklą laisvame pasaulyje. Biuletenis siuntinėja mas lietuviškai ir svetimų kraštų spaudai, svetimų valstybių vyriausybėms, senatoriams, kongreso nariams, žinių agentūroms, šiaip suinteresuotoms įstaigoms ir apamai Lietuvos

prieteliams, kurie galėtų duoti tikslas žinias apie įvykius pavergtame krašte ir lietuvių siapus uždangos.

Trečias nemažiau svarbus darbas, remiamas TF aukų, yra monitoringo sistema — klausoma Vilniaus radio, įrašoma į juostas ir perrašoma rašomo mas mašinėlėmis. Tokių puslapių kiekvieną dieną susidaro iki poros tuzinų. Pagaminama 12 nuorašų ir kasdien išsiunčiama lietuvių ir kitoms suinteresuotoms įstaigoms. Iš šių žinių matosi nuog atikrovė, kuria bolševikai Lietuvoje sukūrė ir tebekuria, matosi taip pat, ko bolševikai siekia, kaip prievartauja mūsų žmones, kur jiems sekasi ir nesiseka.

Kada vyksta TF vajus, kiek vienas lietuvis turi pilną teisę žinoti, kuriam tikslui jo aukos naudojamos; o žinodamas ir įsąmoninęs, kaip svarbų ir reikšmingą lietuvišką darbą remia, visu lietuvišku pareiškumu ir dosnumu galės aukomis vajų paremti.

**AUKOKIME
TAUTOS FONDUI,
AUKOKIME VISI!**

SPORTAS

Atkelta iš 6 psl.

ja. Bet pirmenybėse ji neturi laimės.

— Jūsų nuomonė apie Sov. Sąjungos futbolą?

— Nieko ypatingo. Komandos neturi vienodos mokyklos. Jos žaidžia skirtingu stilium ir technika.

— Ar Prancūzija pateks į Čilę?

— Į Čilę vyksta 16 valstybių, kurio sdabar žaidžia paskirose grupėse. Laimėtojai ir gaus „biuletus“ į Čilę. Mes esame kartu su Bulgarija ir Suomija. Jau laimėjome prieš bulgarus, kurie yra stipresni už suomius. Tikėkime, kad Prancūzija vis tik vyks į pasaulio pirmenybes.

— Ką galėtumėte pažymėti apie šiemetinių Europos taurės laimėtoją Benfica Lisbon ko mandą?

— Barceiona turėjo laimėti rungtynes, nes žaidė žymiai geriau. Šias rungtynes pats stebėjau Šveicarijoje ir mano many mu, ispanai buvo geresni, nors pralaimėjo 2:3.

— Kas bus šiemetinio Tur

de France laimėtojas?

— Iš anksto sunku pasakyti, tačiau man atrodo, kad indivi dualiai ir komandiškai turėtų laimėti prancūzai.

Kadangi komandos išbėgo į aikštę (R. Kopa dėl sužeistos kojos, Hamilton negalėjo išeiti futbol aikštę, o buvo tik žiūrovu), tad ir teko atsivieškinti su Prancūzijos rinktinės nariu, pa linkint jam sėkmės tolimesnia me sportiniame gyvenime.

TRUMPAI IŠ LIETUVOS

— Tarp miestinės bokso rungtynės Varšuva — Vilnius baigė si lygiomis 5:5.

— Vilniaus Spartakas pralaimėjo Maskvos Lokomotyviui 2:5. Vilniečiai savo grupėje yra paskutinėje vietoje, surinkę iš 9 rungtynių tik 4 taškus ir įvarčių santykį 7:18 savo naudai. Panašioje padėtyje yra ir estai antroje grupėje, teturėdami tiek pat taškų kaip ir mūsiečiai ir įvarčių santykį 8:17. Latviai su rinko 7 taškus.

— Lietuvos futbolo pirmeny

Mosklo - Technikos naujienos

AMERIKOS ERDVIŲ UŽ VALDYMO DEŠIMTMEČIO PLANAS

Erdvės užkariavimas yra šių laikų tikslas, kurio efektingumas bandoma panaudoti kitam svarbiam tikslui — viskiai konkurencijai žemėje — politinei, ekonominei, ypač — pranašumui, atseit — propagandai.

Rusija giriasi pralenkusi Ameriką bent erdvių užkariavime. Tai dilgina amerikiečius, kurie ir šioje, ne tikta kitose srityse, tikrai gali būti pranašesni. Bet Amerika ligšiol nebuvo rimtai susiūpinusi erdvių įsisavinimu. Tai buvo greičiau palaidi bandymai, vykdomi partizanais. Tačiau dabar, susirūpinus pačiam prezidentui, jau sudarytas dešimtmečio planas.

1961 m. pirmas amerikiečių orbitinis lėkimas aplink Žemę. Paieidimas raketų Mėnulin. Raketas „Centaur“ išbandymas.

1962 m. raketos „Saturn“ išbandymas. Pasiuntimas raketų su instrumentais į Marsą ir Venėrą.

1963 r. paleidimas astronominės observatorijos į žemės orbitą. Erdvių laivo kelionė į Mėnulį be žmogaus, su instrumentų kontrole iš žemės.

1964 m. erdvės laivas be žmonių apskris Mėnulį ir grįš į Žemę. Įvairūs instrumentai leis patirti beveik viską, kas dar apie Mėnulį nežinoma.

1965 — 1968 m. trys astronautai „Appollo“ erdvės laivu apleks aplink Mėnulį ir grįš Žemėn.

1970 — 1973 m. Apie tą laiką bus jau galima žmogui nusi leisti į Mėnulį ir vėl savo pirmenybėmis grįžti į Žemę.

Tačiau, ar aišku, kas gi yra erdvė? — Tai milžiniški dangaus plotai, kurių ribos nežinomos. Joks mokslininkas ir joks kitoks raštas nenustatė, kur ji prasideda ir kur ji baigiasi, arba ji iš viso be ribų, kas yra suprantama mokslininkams, būdinant tą begalybę, bet kas žmogui yra sunkiai įsivaizduojama, nes ten, kur pasibaigia viena, turi prasidėti kas nors kita, ir taip begalo.

bėse, Mariampolė pralaimėjo Kretingai 4:5, o Kaune Inkaras nugalėjo Šiaulių Statybininką 5:0. Telšiai pas save turėjo „su pasuoti“ Vilkaviškiui 0:2.

SPORTAS LIETUVIŲ DIENOJ

Oficialiai pranešama, kad Lietuvių Dienoj Montrealyje bus vyrų, moterų ir jaunių krepšinis, vyrų stalo tenisas (vienetai ir dvejetai ir komandinės šachmatų varžybos. Žaidynėse dalyvauti pakviesti visi Kanados sporto klubai.

Lietuviai advokatai
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Barristers, Solicitors,
Notary Public.

35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.
Tel. Ohce WA 4-9501
Res. BE 3-0978

Lietuvio Advokato įstaiga.
Victor D. ALKSNIŠ
Advokatas — Notaras
62 Richmond St. West
(Kampas Bay ir Richmond)
Room 901,
Toronto, Ont.

Telefonas EM 2 2585
A. E. McKAGUE, Q. C.
Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras.
Tel. EM 4-1394. EM 4-1395.
1008 Northern Ontario Bldg.
330 Bay Street,

Žemės erdvė vadiname nuo toliu nuo Žemės į visas puses per milijoną mylių, nes tokiam nutolyje baigiasi Žemės trauka. Bet augščiau kaip 400 mylių oro jau nėra, o 50 mylių augštyje lėktuvui skristi jau per retas oras ir lėktuvo negali išlaikyti.

Saulės trauka jaučiama nuo tolyje nuo Žemės apie 50 milijonų mylių. Ir erdvė nuo vieno milijono iki 50 milijardų mylių nuo Žemės vadinama Tarpplanetine erdve. Toliau nuo Žemės yra Tarpžvaigždinė erdvė. Ji neiširta, nepasiekama ir nežinoma.

RETOJO METALO ATEITIS

Skandis — labai retas metalas. Jo egzistavimą numatė dar D. Mendeljevas, Skandžio randa voframo, urano, alavo atliekose. Jis labai mažais kiekiais pradedamas gaminti JAV, VDR, Norvegijoje ir kai kur kitur. Pavyzdžiui, viena JAV bėve jo jau pagamino apie 0,5 kg, o Kanadoje 99 proc. grynumo naujojo metalo pagaminta apie 1 kg. Retojo metalo gamybai sėkmingai ruošiamasi ir Čekoslovakijoje.

Skandžio lyginamasis svoris beveik toks pat kaip aliuminio, bet jo lydymosi temperatūra beveik 2,5 kartus augštesnė. Šis metalą numatoma panaudoti įvairių markių plieno, spalvųjų metalų, magnetinių medžiagų gamyboje, radiotechnikoje, šviesos technikoje ir kt.

Jau dabar radioaktyvaus skandžio — 46 izotopo pagal ba Anglijoje ir Prancūzijoje tiriamas upių bei jūrų dumblo, smėlio ir klinčių judėjimas. Šis izotopas naudojamas naftos pramonėje, medicinoje.

Nors skandis sukelta daugiau kaip prieš 80 metų, bet jo pramoninei gamybai bei pritaikymui ateina eilė šiandienai.

100 TONŲ KRANAS

Anglijos firma „Baters brazers“ sukonstravo du 100 t galinumo keliamuosius kranus su aliuminio strėlėmis. Abu jie pastatyti ant tų pačių bėgių. Juos panaudojus, galima pakelti 200 t krovinį. Kranų strėlės pagamintos iš aliuminio ir yra 53,3 m ilgio. Pagrindinį kėlimo mechanizmą suka 115 A J galingumo elektros variklis. 100 t krovinį jis kelia 3 m-min greičiu.

KNYGUTĖ APIE KRETINŲ GOJE PALIKTUS RUSŲ VAIKUS

Politinės ir mokslinės literatūros leidykla Vilniuje išleido Stasio Arnašiaus parašytą knygutę „Motinos širdis“. Toje knygutėje pasakojama apie vokiečių paliktus Kretinioje rusų vaikus, kurie buvo vežami iš Pskovo vaikų prieglaudos į Vakarų. Rusų vaikus priglauso

PIGIAUSI SIUNTINIAI LIETUVON

Pramonės gaminiai — Maistas — Vaistai

Siuntiniai pristatomi per 3 — savaites.

JANIQUE TRADING CO. LTD.

835 Queen St. W., Toronto. Tel. EM 4-4025.

LIETUVIAI KURIA LIETUVISKĄ ŠEIMĄ

Savo laimei ir tautos gerovei. Kas neranda lietuviškos aplinkumės, tesikreipia adresu: G. Žilvitis, 7722 George St., LaSalle, P. Q., Canada. Paslaptis garantuota. Patarna vėmas nemokamas, nes reikalas tautinis.

Filmų menas

BALLAD OF A SOLDIER

THE GREAT IMPOSTOR

Tai yra rusų filmas. Filmas gerai paruoštas gabaus direktoriaus Grigori Chukhrui. Veikla paprastumas ir filmo meniškas stebėtinai neprisileidžia jokios sovietinės propagandos. Tačiau reikia pripažinti, kad jame taip augštai iškelta jauno rusų kareivio asmenybė ir humanizmas, o taip pat ir visos be trikštą pasigrožėjimo vertas romantiškumas tikrai nesiderina su šalta komunistine sistema.

Pasirinkta tema labai paprasta ir natūrali. Jaunas kareivis, fronto linijoje tankų apsaugas, iš baimės pradeda šaudyti ir keletis tankus nušarvuoja. Generolas jį paskelbia herojum ir apdovanoja garbės ženklu, tačiau kareivis paprašo, kad jį vėčiau leistų kelioms dienoms atostogų, nes jis norį pamatyti savo motiną, našlę, ir užtaisyti prakiurusį namų stogą. Generolas sutinka. Kareivis išvyksta kelių dienų atostogų, lydimas į frontą traukiančių savo draugų žvilgsnių.

Idmiausias jo kelionės įvykis yra atsitiktinis susitikimas su paprasta, kuklia mergaite, kuri, kaip ir jis, mėgina visokiais būdais keliauti karo suvaržytoje Rusijoje. Ypač gražiai ir idiliškai yra atvaizduotas jų dviejų susitikimas, trumpa draugystė ir neišvengiamas atsiskyrimas. Ne kalta vienas kito meilė teatsipindi tik jų akyse, tačiau jaučiama, kad ji gili ir nepamirštama. Kai po atsiskyrimo traukinyse kareivį neša per liekną bei žyną, jis pamato ją lyg gyvą. Tik dabar jis supranta, kiek gražų atsiminimų jam paliko toji neišreikšta ir neišvengiamai prarasta meilė.

Jis pasiekia namus, teturedamas tik kelias minutes laiko apglėbti savo išsiilgusią ir verkiančią motiną. Tuoj turi vėl atsiveikinti į dingti dulkėtame vieškelyje, skubant į frontą.

Tai yra rusų kareivio - herojaus baladė.

dė Kretingos ir apylinkės šeimos, kurios našlaičius užaugino ir auklėjo. — Knygutė išleista serijoje leidinių „Kraus stengiamasi propaguoti „tautų draugystę“ ir pan. Kitame leidinyje „Tavo bendrametis“ aprašoma artima vieno ruso draugystė su lietuviu jaunuoliu. Sovietiniai propagandistai ninkai tikisi tokiais brošiūromis kaip nors įdiegti simpatijas „vyresniajam broliui“. E.

Filme atvaizduoti keli epizodai iš Amerikoje pagarsėjusio apsimetėlio („impersonatoriaus“) Fred Demara gyvenimo. Jis jau nuo pat savo vaikystės pasireiškė nereaiumu ir vis laikėsi nuomonės, kad, jei žmogus nori kuo nors būti, tam tikslui deda užtenkamai pastangų, jis gali tai pasiekti. Jis nebaigė gimnazijos, nes galvojo, kad, pats vienas besimokydamas, padarys greitesnę pažangą. Bet vėliau, įstojus į kariuomenę, neturėjimas gimnazijos atestato jam sukludė patekti į karo mokyklą. Jam buvo sunku suprasti, dėl ko jo nepriėmė į karo mokyklą, nes reikiamus egzaminus jis išlaikė pirmu. Čia jis ir pradeda savo karjerą, apsimeddamas įvairiais asmenimis. Filme jis parodomas trapis to vienuoliu, kalėjimo prižiūrėtojo asistentu, Kanados laivyno daktaru ir mokyklos mokytoju.

Demara ne tik pagal savo įsitikinimus gyvena, bet juos ir įrodo, nes viską, ką tik jis apsiėmė, su dideliu pasisekimu atliko, nors ir neturėdamas diplomų.

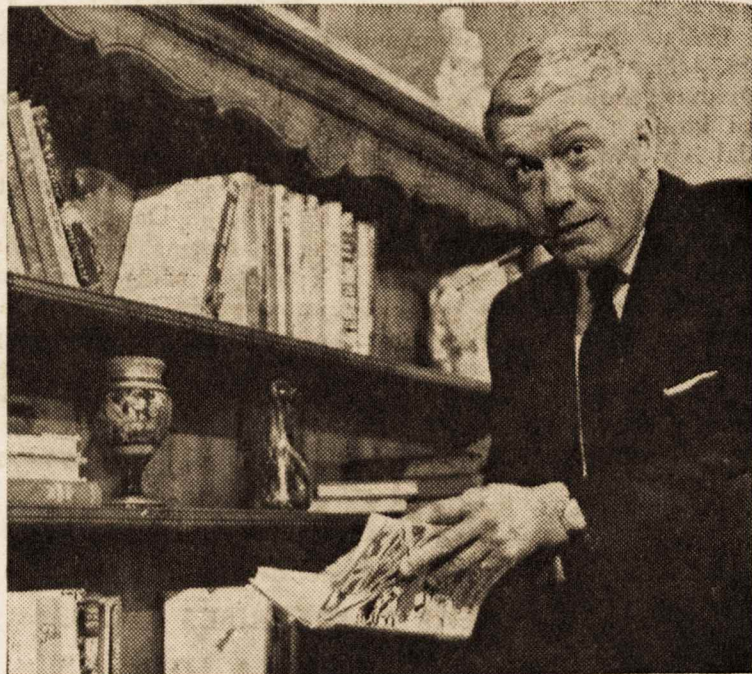
CIMARRON

Čia yra parodytas tų dienų Amerikos vaizdas, kai valdžia duodavo didžiulius žemės plotus apsigyventi pionieriams. Filmas yra įdomus ypač dėl to, kad jame stengiasi pagauti pionierių dvasią. Dėmesys yra nekreipiamas į žmones, kurie, nebodami pionieriško gyvenimo sunkumų, keliaudavo į neapgyventas vietas, plėsdami civilizaciją ir kultūrą.

Filme yra atvaizduota vieno pionieriaus, laikraščio leidėjo (Glenn Ford) ir jo žmonos (Maria Schell) pergyvenimai toje aplinkoje.

THE MILLIONAIRESS

Šis filmas yra paruoštas pagal G. B. Shaw satyrą apie milijonierių „dinastiją“ ir jį nelaimės. Viena didžiausių jų nelaimių yra ta, kad už pinigą ne visada galima viską nupirkti. Jau na milijonierė (Sophia Loren) nepatenkinta savo pinigų pirkimo galia. Ji stengiasi pavilioti neturtingą indą, daktarą, kuris ją intriguoja, nes jo nevilioja jos turtai. Čia susitinka materializmas su idealizmu ir pagaliau laimi jauna milijonierė. Filmas vietomis juokingas, vietomis sarkastiškas, tačiau taip sumaišytas, kad sunku suprasti. (11).

Austin Willis kino autorius, dalyvavęs Europoje filmų parstatyme, sugrįžęs Kanadon kalba per CBC radio.

Taupyk ir skolinkis

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve „PARAMA“

Bustinė: Lietuvių Namai

1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont., tel. LE 2-8723

Už santaupas moka nuo 4% ligi 5%.
Už asmenines paskolas ima tik 8%.
Už paskolas morgičius — 7%.

Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos.
Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį.

Darbo valandos:

Pirmadieniais ir penktadieniais nuo 10 v. r. ligi 1 val. p. p. ir vakarais nuo 5.30 ligi 9 v. v.
Antradieniais nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p. ir vakare nuo 7—9 v.
Trečiadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v. r. ligi 1 v. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA BALTIC EXPORTING Co.

849 College St., Toronto, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098

Įvairūs siuntiniai, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir USSR.

Prašome reikalauti mūsų naujai atspausdintą vaistų katalogą Nr. 2.

Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.

Iš Kanados:

Siunčiame paprastu ir Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.

Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA 3-6686
ponia V. Juraitis.

94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-5315
ponia M. Venskevičienė.

Darbo valandos: pirmadieniais-penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

SAVININKAI S. IR A. KALUZA

HAMILTON

VAIKŲ PASIRODYMAS

—šūpinys, buvo surengtas para-
pijos salėje specialaus komiteto,
įsteigto pastatymui dar šį rudenį
„Sniego karalaitės“. Deja, jo
gražios pastangos ir tiasiai ha-
mitonietis nebuvo įvertinti,
nes salėje susirinko tik apie 70
žiūrovų. O šūpinys tikrai buvo
vertas dėmesio, nes pasirodė vai-
kai iki 12 m. amžiaus, gražiai
deklamavo, šoko, skambino.
Reik tikėtis, kad rudenį šis ma-
žųjų pasirodymas bus pakarto-
tas, pastiprinus reklamą, sutrau-
kiant daugiau žiūrovų.

Programoje pasirodė N. Jū-
raitytė (pranešėja, užpildžiusi
pertraukas vaikiškais anekdo-
tais“), M. Klevaitė, R. Klevas,
Gimžauskaitė, Budnikaitė, A.
Bedrimas, P. Bulonis, Sig. But-
kevičiūtė, J. Jurgaitytė, G. Brei-
chmanaitė, I. Stanaitytė, D. Ku-
diabaitė, J. Panavaitė, N. Petrū-
naitė, B. Aušrotaitė, S. Šopytė,
V. Vaitonytė.

Atskirai reikia paminėti ta pa-
čia proga suruoštą vaikų iki 12
m. amž. piešinių parodą. Buvo
išstatyti 36 piešiniai, kurių ge-
rausi buvo premijuoti. Ir taip,
4—5 m. amž. grupėje, pirmoji
premią teko I. Kudabaitė už
piešinį „Gėlės prie mano lan-
go“. Jonė Panavaitė buvo apdo-
vanota 6—8 m. amž. grupėje už
piešinį „Klasės gėlė“ ir 9—12
m. grupėje pirmoji premija pa-
kirta M. Repšytei (9 m. amž.)
už „Elfų šoki“ ir antroji J. Kal-
mantavičiui (10 m.) už piešinį
„Pilis ir karžygiai“. Komisijos
nario dail. K. Žilinsko tvirtini-
mu, parodoj kelių vaikų pavei-
slai rodė jų talentą šiai meno
sričiai.

ŠYKŠTUOLIS HAMILTONO SCENOJ.

Prieš dvidešimt penkis me-
tus, Vilniaus lenkų dramos teat-
re teko matyti J. Molljero „Šy-
kštuolį“. Be abejo, negalima to
pastatymo lyginti prie Hamilto-
no Aukuro (ten — profesio-
nai, čia — tik mėgėjai!), tačiau
birželio 4 d. hamiltonietis prem-
jera jau prašoko mėgėjų ribas,
ką pilnai pripažino beveik 300
žiūrovų, garsiais katučiais paly-
dėję po 5-kių veiksmų į sceną
susirinkusius aktorius ir režisorę
E. Dauguvietytę - Kudabiene,
įteikdami gėlių ir pasveikindami:
VAV parapijos vardu kun.
dr. J. Tadauskas, L. B-nės
valdybos — A. Mikalauskas,
Tautinių šokių — I. Grabontė,
sporto klubo — N. Stanaitytė.

Idomu, kodėl Aukuro „spiri-
tus movens“ E. Dauguvietytė
pasirinko prancūzų klasiškos ko-
medijos kūrėją J. Molljerą.
Juk jo veikalai, rašyti septynio-
liktam amž., savo rėmais šian-
dieniam gyvenimui yra ma-
žai suprantami. Taip, aplinku
ma pasikeitė, tačiau žmogus su
savo ydom, ir silpnėm, pal-
ko „ištikimas“ ir šių laikų gy-

A. LIODŽIUS, B. L.,

Viešasis Notaras

(Notary Public)

Advokatas iš Lietuvos.

Namų, žemės ar bet kurio
biznio pirkimo-pardavimo
dokumentų sudarymas ir
visi kiti notariniai reikalai.
Teisiniai patarimai.
Morgičiai.

Istaiga: JA 7-5575;

Namų: FU 3-8928.

20 King Street East,

Hamilton.

TAUPLYK IR SKOLINKIS KOOPERATINIAME BANKELYJE „TALKA“

Išduodamos asmeninės paskolos iki 3,000 dol.,

morgičių paskolos iki 50% turto vertės.

Nemokamas gyvybės ir paskolų draudimas.

Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos:

Pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. p. p.

Antradieniais ir penktadieniais 9 val. — 8 val. vakaro.

20 King St. E. Room 13.

Tel. JA-7-5575

WINDSOR, Ont.

MIRĖ JONAS STARKUS.

Birželio 1 d. mirė 73 metų
amžiaus senosios imigracijos
lietuvis Jonas Starkus. Veli-
nis buvo kilęs nuo Virbalio,
Vilkaviškio apskr. Anksčiau
buvo emigravęs į Jungtines
Amerikos Valstybes, gyveno
Bostone. Vėliau grįžo Lietu-
von, pirkė ūkį ir bandė ūkinin-
kauti. 1920 metais emigravo
Kanadon, apsigyveno Windso-
re. Dirbo Ford Motor kompa-
nijoje. Paskutiniu laiku gyve-
no iš pensijos. Liko nuilūdime
dukterys Adelė ir Dana (ište-
kėjusios) ir sūnus Tadas. Palai-
dotas birželio 5 d. Heavenly
Rest kapinėse su visomis R. ka-
talikų apeigomis, iš Šv. Rožan-
čiaus bažnyčios. Velionies žuo-
na Elena yra mirusi 1958 me-
tais. Gyveno 1088 Hickory
Rd. Windsore visus 32 metus.

RADIO KLUBO PUSVALANDIS,

yra girdimas kiekvieną sekma-
dienį, banga 1440 iš WCHB

LIETUVIAI VEIKIA VIS...

Atkelta iš 2-ro psl.

čiams velykinės dovanėlės. Šve-
ntei suruošti buvo išleista apie
200 bolivarų, kuriuos suaukojo
vaikučių tėveliai, 50-čiai vaikų.

VENECUELOS APYLINKĖS ŽINIOS

Visuot. metiniame sus-me iš-
rinkta nauja ap. v-ba, kuri pasi-
skirstė pareigomis: pirm. V.
Venckus, vicep. V. Ramanaus-
kas, sek. Z. Garšva, išd. J. Za-
vadzkas, narė R. Jablonskaitė.
Mirties Kasos išd. L. Tama-
šauskas, pranešė, kad iki šiol
Mirties kasai priklausė 77 na-
riai. Šiandieną narių yra jau
100. L. Tamašauskas kvietė dar
neįsirašiusius prisidėti prie šio
tikrai gražaus savišalpos viene-
to.

● Dr. A. Delertas jau ilgesnį lai-
ką dirbo kaip veterinarijos gy-
dytojas „Agricuitura y Cria“ mi-
nisterijos Maracaibo skyriuje.

● M. Delertienė tarnauja uni-
versiteto klinikoje kaip grupės
vyr. gailestingoji sesuo.

Australija.

NAUJOS VALDYBOS DEKLARACIJA

Naujai išrinktoji Adelaidės
lietuvių bendruomenės apylin-
kės valdyba stato sau uždavi-
nių vykdyti A. L. B. statuto
numatytas ir iš tradicijų kylan-
čias pareigas, kviečia visus tau-
tiečius bendradarbiauti tikslu
išlaikyti vienybę, lietuvių ir
Lietuvos vardo orumą mūsų ir
ateinančiai kartai

Amerikos J. V.

KAS JAV AUKLEJO LIETUVIUS

Minint 100 metų nuo Dr. Jo-
no Šliūpo gimimo, inž. Pijus
Žiūrys „Dirvoje“ sako:
„Aš kaip vienas iš tūkstan-
čių Amerikos lietuvių, kurie iš
mokom savo tėvynę gerbti, my-
lėti ir aukoti visą savo gyven-
imą jos naudai, turiu liudyti,
kad tai išmokom iš Kudikos
raštų ir kitų leidinių, išleistų
Tėvynės Mylėtojų Dr-jos, su
kurtos Dr. Jono Šliūpo ir kitų,
išmokom veikti klausydami jo
prakalbų ir skaitydami širatus
jo straipsnių ir knygų apie tė-
vynę ir jos teises, jos praecies
garbę ir nuopelnus. Dr. J. Šliū-
po, to didžiojo lietuvių nuo-

Valdyba turėjo mėnesinį po-
sėdį birželio 8 d., kuriame pri-
imtas balansas, apsvastyti ei-
liniai reikalai, paskirta šešta
dienio mokyklai mokslo metų
užbaigos proga 30 dol. Konsta-
tuotas operacijų padidėjimas,
bet dar ne tiek, kiek galėtų įve-
duoti čekių sistemą kaip ir vi-
suose bankuose.

Bus daugiau.

stoties. Birželio ir liepos mėn.
programos laikas yra nuo 7 v.
45 min. iki 8 val. 15 min. va-
karo. Puiki lietuviška progra-
ma, paruošta Jono Kriščiūno
yra maloni pasiklausyti.

GEGUŽINĖ

ruošiamą Detroito Šaulių kuo-
pos, š. m. mirželio 24 d. Beach
nut Grove sode, žada būti ir
maloni ir linksma. Loterijoje
greta kitų vertingų fantų bus
galima laimėti teisę praleisti sa-
vaitę laiko „Nidos“ vasarvietė-
je, o jei ta laimė nusišypsos
viengungiui, tai dar ir maistu
vasarvietėje visą savaitę bus
aprūpintas. Ruošiamą akto-
riaus Justo Pusdešrio progra-
ma, tradicinis Joninių lauzas ir
kiti piknikiniai įvairumai. Bus
bufetas. Šokiams gros Wind-
sorietis orkestras. Pradžią 12
val. dienos. Rengėjai kviečia
Windsoro ir apylinkių lietu-
vius atsilankyti.

P. J.

pelnai lietuvių tautai ir valsty-
bei, slenkant metams į praeitį,
vis labiau ir labiau kyla“.

Argentina.

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ

kuri laikinai yra patalpinta
Aušros Vartų klebonijos patal-
pose, užima beveik visą žemu-
tinį augštį, nepalikant vietos
susirinkimams ir svečių reika-
lams. Buvo jau seniai galvojama
praadėti statyti naują spaus-
tuvę, bet liko atidėta, vis atsi-
žvelgiant į kitus lietuviškus rei-
kalus, kurie buvo užimti, pav.
Lietuvių Centro namų statyba.
Dabar manoma, kad bus gali-
ma šį lietuvišką darbą pradėti
pasitiktį, jog Argentinos lie-
tuviai savo aukomis parems,
kad šis darbas būtų galimas
visų bendrom jėgom realizuo-
ti.

RUOŠIASI ISLEISTI ILIUS TRUOTĄ LEIDINĮ

Rosario Liet. B-nės Valdy-
ba ruošia išleisti paveiksluotą
leidinį, pavadinat: „Lietuvių
Veikla Argentinoje“. Leidinė
lui reikalinga įvairi medžiaga
iš lietuvių draugijų ir pavienių
lietuvių gyvenimo; fotografai
jos iš sporto, meno sričių, iš su-
važiavimų, iš šeimų švenčių,
iš lietuviškų imonių. Kartu prie
fotografijų pridėtini trumpesni
ar ilgesni aprašymai, kad būtų
galima parodyti, ką lietuviai
Argentinoje yra nuveikę, ką
veikia ir ko yra atsiekę savo
darbštumu ir susiklausymu.

Vokietija.

PABĖGĖLIŲ RANKŲ DARBŲ PARODA

Nutarta surengti rugsejo mė-
nesį Muenchene. Parodos tiks-
las yra supažindinti ir sujudi-
minti vokiečių ir amerikiečių
publiką su pabėgėlių rankų
darbų gaminiais — tautiniais
mezginiais, juostomis (labja-
siai skirtomis knygoms perskir-
ti), medžio drožiniais, odos
dirbiniais ir tt. ir rasti tiems dir-
biniam rinkų.

AUKOKIME TAUTOS FONDIUI, AUKOKIME VISI!

PADEKOS

PADEKA IŠ DELHI APYL.
ST. CATHARINIEČIAMS.

Aš ir mano šeima reiškiamė
vicšą padėką per šį laikraštį,
tiem mano draugam ir bendra-
darbiam, kurie prisidėjo prie
taip gražiai suruoštų išleistuvių
vaišių. Mums buvo labai didelė
staigmena, kurios mes nebuvo
me užsipelnę. Tą dieną mes pa-
jutome, kaip gaila yra palikti
Niagaros pusiasalį, kuriame už
augo mūsų vaikai ir praleidom
keletą gražių metų.

Tik man tikrai yra nemalonu,
bet turiu pasisakyti, kad negai-
la mums palikti tai tą Basarabą,
kuris tik rūpinasi savo asmeni-
niais finansiniais reikalais ir vi-
gnauna, kas buvo mūsų lietuvių
padaryta per ilgą laiką.

Be knygos nėra kultūros

Viena žinokime: knyga yra tas, kas užpildo ir laisvą laiką, ir
nemigo naktis, ir bet kurią negerą nuotaiką. Knyga be to, sutei-
kia naujų minčių, atidaro naujas, plačias padairas ir patenkina
dviasiška. Todėl įsigykime sau ir dovanų artimesiems,
vaikams ir jaunimui.

Rapolas Skipitis. NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

STATANT. Atsiminimai. \$5.00
A. Tulys. TŪZŲ KLUBAS. Novelės. \$3.00
Topografinis ŽEMĖLAPIS, 125 lapai.
Sužymėti kaimai ir vienkiemiai. 25.00
Liet. liaud. menas. MEDŽIO DIRBINIAI 6.00
Liet. liaud. menas. AUDINIAI 6.00
A. Baranauskas. KALVOS IR LANKOS. 1.50
V. Pietaris. ALGIMANTAS. I ir II tomai. 4.00
Prof. J. ERETAS. STASYS ŠALKAUSKIS. 5.00
Pr. Naujokaitis. UPELIAI NEGRĮŽTA Į KALNUS, rom. 5.00
Jonas Mačys - Kėkštas. POEZIJA. 2.00
Alb. Baranauskas. SNIEGO PLATUMOS. 1.30
Sventoji istorija. SENASIS ĮSTATYMAS. 1.00
F. E. Sillanpaa. SILIJA. Romanas. 3.50
Selected Lithuanian. SHORT STORIES. 5.00
M. Biržiška. DEL MŪŠŲ SOSTINĖS. 3.00
V. Ramonas. MIGLOTAS RYTAS. 2.00
Dr. V. Pieteris. ALGIMANTAS I ir II tomai po. 2.00
J. Sužiedėlis. ŽALGIRIS. 2.00
Felix Timmerman. KAIMIETIŠKOJI PASAKA. 1.50
Skaitymai. SAUJA DERLIAUS. 6.00
J. Savickis. ŽEMĖ DEGA. I ir II t. po. \$3.00
A. Žmuidzinavičius. PALETĖ IR GYVENIMAS \$6.00
R. Spalis. GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI 5.50
Dr. A. Šešplaukis. PRATIMINĖ LIET. KALBOS

GRAMATIKA 4.00
A. Merkelis TUMAS VAIŽGANTAS 6.00
Dr. J. Kaškelis. KOMUNIZMAS BE KAUKĖS 1.50
Michaldos PRANASYSTĖS, invalido leidinys 0.50
7-tos Lietuvių dienos METRAŠTIS \$ 1.00
Lietuvių PATARLĖS IR PRIEZODŽIAI \$ 5.00
N. Mazalaitė. PJOTIES METAS. Romanas. \$ 3.75
Kazys Jakubėnas. ŪZIA MELSVAS ŠILAS \$ 4.00
Maironis. RINKTINIAI RAŠTAI I ir II tomai po. \$ 3.50
J. Savickis. ŠVENTOJI LIETUVA. Romanas. \$ 3.00
I. Joergo. TAIKA ATEINA Į SLENĮ. Romanas. \$ 1.25
J. Sužiedėlis. ŽALGIRIS. Romanas. \$ 1.25
E. Ožekienė. PRIE NEMUNO. Romanas. \$ 5.00
Grimų PASAKOS. Iliustruota. \$ 3.00
St. Būdavas. RŪSTI SIENA. Apysaka. \$ 1.40
A. Giedrius. PASAKĖČIOS. \$ 2.00
J. Ignatonis. IR NEVESK Į PAGUNDĄ. Romanas. \$ 3.00
J. Gandrimas. IŠ LIETUVOS MUZIKINĖS

KŪRYBOS ISTORIJS. \$ 4.00
Bronys Raila. TAMSIAUSIA PRIES AUŠRĄ 5.00
Mykolas Slezevičius. KELIŲ AUTORIŲ
ATSIMINIMAI \$ 5.00
Fr. Mauriac. GIMDYTOJA, romanas 1.75
A. Kutkus. ARTISTO ATSIMINIMAI 2.00
Levinskas - Banišauskas, ANGLIAKASIŲ ATSIMI-
NIMAI 3.00
J. M. Valter. SIDABRAS PRIE SANDAVAKO,
Sibiro romanas 1.25
Lietuviškasis LIBERALIZMAS, 12 autorių 3.00
Mokyklai ir gyvenimui. LIETUVOS ŽEMĖLAPIS 3.50
Su aiškinimais, vietų vardais ir tt.

Žurnalas LIETUVA 0,50
M. Katiliškis. MISKAS ATEINA RUDUO Romanas \$ 5.00
P. Babickas, DRAMBLIO KOJOS. \$ 2.00
S. Miglinas. PAVERGTOJI LIETUVA 1,50
S. Miglinas. LIETUVA SOVIETINĖS AGRESIJOS
DOKUMENTUOSE. 1,50
„STUDENTŲ VARPAS“ 0,50
J. Mingirdas. PATARLĖS, PRIEZODŽIAI, POSAKIAI 3,50
„VARPAS“ (dvigubas) 2,00
Dr. J. Prunskis. RINKTINĖS MINTYS \$ 4,00
J. Simonaitytė. PENKIŲ PAVASARIŲ AUDROJ. 2,50
E. Bačelis. KOLCHOZAI LIETUVOJE 0,50
Karolė Požeraitė. DIDVYRIŲ ŽEMĖ. 1,50
Paulius Jatulis. PO TUKSTANČIAIS KAUKIŲ 1,50
V. Čižiūnas. TAUTINIS AUKLEJIMAS ŠEIMOJE 1,50
B. Pukelevičiūtė. METŪGĖS. 1,00
Merimec. KOLOMBA, romanas. 2,50
B. Stundžia. BURIAVIMAS IR JŪRININKYSTĖ. 2,00
K. Požeraitė, NUSIDĖJĖLĖ, romanas \$ 2,—
J. Gruodis. VISUR TYLA, AGUONELĖS, RŪTA,
RUGIAGĖLĖS \$ 1,50
Dr. K. Grinius. ATSIMINIMAI ir MINTYS \$ 1,50
P. Orintaitė, MARTI IŠ Miesto \$ 0,75
V. Tamulaitis. SUGRĮŽIMAS \$ 1,10
Vytenis, RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ, žudynės \$ 0,75
Prof. Roemeris, LIETUVOS SOVIETIZACIJA \$ 0,25

Pinigus siųskite adresu: 7722 George St., Ville Lasalle,
Montreal 32, P. Q., Canada.

Man ir mano žmonai Idai damas mums bausmes kai tik bu-
(kuri yra Kanados lietuvaitė) vome atsilikę nuo maisto ar gė-
labai malonu buvo matyti kad rimo, tas turėjo padainuoti ar
yra St. Catharines lietuviškai su kaip kitaip savo bausmę atlikai.
sipratusių tautiečių, kurie nepra- Negalim pamiršti nepadėkoje
leidžia jokios šventės, arba tau- ir šeiminkėms, kurios taip pu-
tinio minėjimo, ar pagerbti ką kiai pasirūpino maistu, ir patar-
savo tautietį, o labai dažnai pa- navo visą vakarą, tat ačiū labai
miršta apie savo nuopelnus. Iat p-pai Marytei Grigienei, p-pai Že-
mes turime prisipažinti, kad maitienei, p-pai Langienci, Sesu-
ringos, kaip lietuvių, išblaškyti tei Rytai ir niekuomet nepails-
toli nuo savo pavergtos tė- tančiai Mamytėi.

vynės, atsivežėm savo papro- Dėkojam taip į at ir p-ms ša-
čius ir prisiminimus, į tą platų ir jaukams už prisidėjimą ir už
garbingą kraštą — Kanadą. gražią prakalbą, p-am butan.
Už tai mes širdingiausia ačiū Polgrimam, Langam, Svežam
siunčiame Vilniaus krašto Lietu- Žemaičiam, Brownell, Vaitkui,
vių Sąjungos p-ai S. Ū. ir Sąju- Stundžiai, Kalainui, Grigam, Ūl-
gos sekr. Diliui, Susivienijimo binam ir tiem, kurių pavardžių
Lietuvių Amer. 278 St. Cathari- nesuminėjome dėl tam tikrų
nes kuop. fin. sekr. p-ai Polgri- priežasčių, bet aš žinau, kad esu-
mui ir sekr. Girevičiui, Lietuvos te prisidėjo prie tokios puikios
karių Sąjungos „Ramovė“ p- dovanos, kuri mums jus, miel-
kui Jonui Grigui, kuris taip pu- bičiuliai, visuomet primins.
kiai pravedė visas vaises, uždė- Iacius, Ida, Ritutė ir Liucukas
Ulbinai.

MONTREAL

PRELATAS PRANCIŠKUS JURAS PASVENTINO
LIETUVIŠKĄ KRYŽIŲ.

pastatytą vienuolyno aikštėje.

Žymusis JAV lietuvių veikėjas, lietuviškosios spaudos mecenatas, mecenatas ir kitų lietuviškųjų darbų ir sumanymų, šį savaitgalį viešėjęs Montrealyje, AV parapijoje, sekmadienį atlaikė AV bažnyčioje sumą, pasakė montrealiečiams gražų pamokslą ir po sumos NPM seselių vienuolyno aikštėje pasventino, pagal architektų V. Zubo projektą, Jono Dalmono padarytą lietuvišką kryžių-koplytėlę.

Iškilminga eiseną iš AV bažnyčios nuėjus prie kryžiaus, prelatas Pr. Juras, prieš pasventindamas, kryžių apibūdino, suminėdamas laikus, kada ir kokia forma jis buvo daromas, kokiam tikslui naudoja mas ir t. t. Kai dabar Lietuvoje kryžiai, esą pakelėmis ir bendrai visur yra naikinami, prelatas sakė, kad šis kryžius lietuvis visada primins rūpintų jėliu Lietuvą. Iškilmės rengėjų vardu, Pr. Rudinskas dėkoda mas Prelatui už atvykimą, už pašventinimą kryžiaus ir už gražių linkėjimus Montreale lietuvių kolonijai, priminė seselių darbo svarbą ir visus pakvietė vaišius.

I vaišes susirinko pilna salė montrealiečių. Vaišes vedė Pr. Rudinskas. Jis priminė, kad Prel. Pranciškui Jurui yra suėję 70 metų amžiaus ir tokiu būdu Montreale, tur būt, pirmasis mini garbingojo Prelato sukaktuvės. Pr. Rudinskas trumpai suminėjo Prelato darbus: 36 jo kaštais išleistas knygas, vaikų laikraščio „Eglutė“ leidimą, seselių globą ir kitus patriotinius, krikščioniškus ir labdaros darbus ir pakvietė visus jubiliatui sugiedoti Ilgiau šių metų.

Po to dar kalbėjo kun. S. Kulbis, KLB Kr. v-bos pirm. St. Kęsgaila, NL red. J. Kardešas. Prelatas kalbėjo dviem atvejais ir plačiai pasisakė apie save, NPM seseles vienuoles, tarnybą Dievui, artimui ir lietuvių vybei. Prelatas kvietė montrealiečius padėti NPM seselėms, nes jų darbas yra didžiai naudingas.

I visas kalbas, apie vienuolijos darbą ir dienos iškilmes, Dr. V. GIRIUNIENĖ DANTŲ GYDYTOJA 3938 Rosemont Blvd. RA 7-5552; namų RA 1-0656.

Dr. J. ŠEMOGAS 5441 Bannantyne, Verdun. Pirmadienį ir ketvirtadienį 2—4 p. m. antvartadienį 7—9 p. m. penktadienį 2—4 p. m. šeštadienį 11—1 p. m. PO 7-3175; namų DO 6-9582.

DANTŲ GYDYTOJAS Dr. J. MALISKA 1396 St. Catherine St. W. (prie Bishop). Siute 419, tel. UN 6-8235 Namų tel. DO 6-0682

Nosies, gerklės ir ausų specialistas ir chirurgas Dr. R. CHARLAND 78 St. Joseph Blvd. W. VI 2-9958

Dr. E. Andrukaitis 956 SHERBROOKE E. Tel.: LA 2-7236

Dr. E. Andrukaitis 956 SHERBROOKE E. Tel.: LA 2-7236

Visi maloniai kviečiami atsilankyti š. m. birželio 24 d.

į Montrealio Katalikių Moterų rengiamą

Joninių Vakariene

Bus gera programa, kurią išpildys

Aušros Vartų Parapijos choras,

ved. muz. Ambrozaičio,

puiki vakariene, loterija, gausus bufetas ir šokiai,

grojant geram orkestrui.

Savo atsilankymu pagerbsite gerbiama parapijos Kleboną ir visus Jonus.

Pradžią 7 val. v.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS ŽINIOS

Parapijos bažnyčios dažymo ir remonto reikalams jau atsiuntė savo auką: J. ir O. Dauderai — 10 dol.; C. Constant — 10 dol.; Dr. J. ir D. Mašai — 50 dol.; E. ir K. Vaičekauskai — 25 dol.; Elena Žibaitė — 20 dol.; Petronėlė Čerrienė — 10 dol.; Dr. Jadvyga Rimšaitė, Ottawa, 30 dol.; K. Okubauskienė — 15 dol.; Dargienė — 5 dol.; J. ir M. Leknickai — 20 dol. ir V. Buzo šeima 10 dol.

Stovykla berniukams, kaip ir kiekvienais metais, Montrealio mokyklų komisija ruošia berniukams — neokanadičiams. Stovyklos kapelionu pakviestas Tėv. St. Kulbis, S. J. Stovykla prasidės birželio 26 dieną ir baigsis liepos 10 dieną. Stovyklon priimami berniukai 11—17 metų amžiaus. Kai na — 1 dol. dienai. Šios stovyklos reikalais prašome kreiptis į Tėvą Kulbį.

Klebonas Tėv. J. Borevičius, S. J. išvyko jaunąjį lietuvių jėzuito, Algimanto Kežio. S. J., primicijon, į Brooklyn. Montrealin grįš birželio 21 dieną. (AV).

PASIŽYMĖJĘ MOKSLEIVIAI

Visų Montrealio high school metiniai duomenys dar nepasiekę, bet jau yra žinoma, kad Emilijus Knystautas high school prie Loyola College pa baigė pirmuoju ir gavo sidabro medalį. Taipgi ir Eimutis Tekutis pirmuoju pabaigė Leroux High School. Ši mokykla ne tik praktikuoja medalius, bet ir jam priklausančių medalių.

Labai gerai high school pabaigė ir A. Rudinskas.

Gerulis Simas, kelis metus sirgęs ir ilgai gydėsis, pasveiko ir apsilankė NL redakcijoje.

ARCH Realities R'd. Pr. Rudinskas, HU 1-2957 2415 Park Row East N. D. G.

Reikalingas 5-kių kambarių duplexas vakariniėje Verdun dalyje.

Ville Lasalle, 4 apšildomi butai, po 4 ir 5 kamb., garažas, 3 įrengti kambariai rūšys. Pajamos \$4,740. Įmok. \$15,000.

Juozas Gražys kailių siuvėjas SIUVU PAGAL UŽSAKYMUS IR PARDUODU GATAVUS KAILINIUS PALTUS, ŽAKETUS, STOLĖS. Taisau ir remeliuoju senus. Primu vasaros laikymui. 6396 BANNANTYNE, VERDUN. Tel.: dienomis AV 8-2352 po 6 val. PO 7-6183.

Taupyk ir skolinkis SAVO KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“ Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui. B ankas veikia: Šiokia dienais 1451 Crawford Bridge Ave, Verdun — pirmadieniais nuo 10 iki 1 val., ir nuo 7 iki 8 val., trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 8 val. Sekmadieniais Aušros Vartų Parapijos salėje nuo 10 val. 30 min. iki 1 val. Visais paskolų reikalais kreiptis pas Ved. padėjėją Pr. Rudinską, tel. HU 1-2957. Pirm. J. Bernotas, AV 8-3111. Ved. D. Jurkus PO 7-4280

TORONTO

TORONTO ŠAULIŲ JONINĖS

paskirtos liepos 1 d. Springhurst vasarvietėje Šv. Jono parapijos patalpose. Bus, be kita, šaudymo konkursas.

ANGSTUOSIUS MOKSLUS TORONTO UNIVERSITETE

šiemet baigė šie lietuviai: Aldo na Pundžiūtė — farmacijos fakultetą, Vida Jurgulytė — bibliotekos specialybę. Vasaris Bersenas — inžineriją ir Julius Jankauskas — farmacijos fakultetą.

JAUNIMO KONCERTAS

Šeštadienį AV salėje įvyko jaunimo koncertas, nes jo dalyviai buvo mūsų muzikais atžalynas.

Mokytoja, op. sol. E. Kardelienė, kaip paprastai, pirmą pasveikino susirinkusius koncertą ir padėjo už atsilankymą bei dėmsį jaunimui. Po to papasakojo apie besibaigiančius mokslo metus ir apibūdino naujus, šiais mokslo metais pradėjusius mokytis bei jau tęsiančius kelis metus mokslą. Koncerte dalyvavo solistės dainininkės ir pianistės bei pirmosios. Mokytoja apgailestavo, kad viena daugiausia pažengusių mokinių, Nijolė Jauniūtė, yra susirgusi ir negali dalyvauoti. Po to sekė koncertas, užtrukęs apie pusvalandį.

Apie koncertą žada būti parašyta sekančiame NL nr. Bet jis praėjo labai gražiai ir sėkmingai.

Studijos vedėja plačiau apibūdino baigiančią Jonę Pauliūtę, kuri dar Vokietijoje esant į ją kreipėsi, bet buvo perįjama mokyti dainavimo. Dabar, pasitaikius, kad gyvena drauge Montrealyje, J. Pauliūtė įvykdė savo norą ir šešerius metus mokėsi. Įvertindama J. Pauliūtės pasiryžimą ir mokslo nelengvomis sąlygomis, E. Kardelienė ją įvertino, kaip gražaus tembro, pilno diapozono lyrinį sopraną, kuris yra operinio masto ir pareiškė nuomonę, kad tai yra Dievo duota dovana, kuri ne visiemis yra duodama ir todėl yra labai vertinga. Šio turniro jaunai solistei išduotas ir pažymėjimas.

Pasibaigus koncertui, mokytoja gražiai pasveikino KLB Montrealeio Seimelio prezidiumo vicepirm. Juozas Lukoševičius su Kultūros Fondo Igal. J. Rimkevičiene ir mokinių tėvų vardu AV mokyklos vedėjas A. Blaundžiūnas su Ponia Gingoux. Ir vieni ir kiti studijos vedėjai įteikė puikius gerbių buketus ir pasakė gražias įvertinimo kalbas bei pareiškė padėką ir sveikintimus. J. Pauliūtė ir A. Paškevičienė gavo daug gėlių ir visi mokiniai daug dovanų, gėlių. Pabaigoje buvo nufotografuota.

Verta pastebėti, kad vis daugiau mūsų kultūrininkų ir jaunimo palaikytojų susirenka į jaunimo koncertus, ir šį kartą susirinko gražus būrys, gal ar ti pusanro šimto, kurie labai atdyčiai sekė koncertą ir labai nuoširdžiai įvertino kiekvieną jauno muziko pasirodymą. Į koncertą, kaip kasmet, atsilankė ir didysis mūsų kolonijos muzikos pianistas Kazimieras Smilgevičius, kuris visada domingai jaunimo prieauglį stebi ir įvertina.

TAISAU IR DAŽAU

lengvas mašinas. Lietuviams nuolaida.

Skambinkite telef. DU 9-0571.

V. Sušinskas.

I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktoriaus

IGNAS GURČINAS

889 — 56 Avenue

Lachine. Tel. ME 1-0882.

GAISRAS LENKTYNINIŲ ARKLIŲ ARKLIDĖSE

Prie Bayview staigiai sudėgė lenktyninių arklių tvartai ir juose 30 geriausių arklių, kurių tarpe ir olimpinis lenktynių pirmūnas „Jorrock“. Pasisekė išgelbėti tik 20 arklių kurių tarpe ir kino žvaigždės Loile brygidos arklys „Roma“.

GRAŽINAMI TF SARAŠAI

Tautos Fondo vėjus vykdomas plačiu mastu po visą Metropolitaną Torontą. Aplan komi visi mūsų tautiečiai, ir tie, kurie gyvena šiaurinėje ir rytinėje miesto dalyje. Pas kuriuos lietuvius tenka net ke liolika mylių keliauti.

Jau pradeda grįžti TF vėjus duomenys. Pirmieji sarašai grąžinti pp. Ramanauskienės ir Urbonavičiaus, aukų surinkta 65 dol. Taip pat sarašus grąžino ir p. Vaidotas su 112 dol. aukomis. Tai labai džiugios žinios, tenka laukti ir daugiau panašių naujienų iš TF bičiulių. Pasibaigus vėjui, spaudoje tilps platus pranešimas.

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI

nutarė dešimtmečio minėjimą suruošti spalio 21 dieną. Tai datai bus išleistas specialus leidinys, kuriame bus mūsų čarteris ir dailininkų sarašas.

● Lietuvių Namų šėrus naują įsigijo M. Šenferienė. Br. Č. pautis ir H. Šatkas. ● Susituokė Saulius Macijauskas su Julija Galinytė.

BIRŽELIO 13—14 D. D. TREMIMŲ MINĖJIMAS MONTREALYJE

įvyko Y. W. C. A. salėje, birželio 14 d. 8 val. vakaro. Šiais metais bendram pabaltiečių minėjimui vadovavo estai.

Minėjimą atidarė Montrealeio Estų Draugijos pirm. F. Kanger ir pagrindiniu minėjimo kalbėtoju pristatė kunigą C. Raudsepp. Kalbėtojas, priminęs baisiusius įvykius Pabaltijėje, vaizdžiai išskėlė klas tingių sovietų dabar varomą vadinamąjį taikos ofensyvą va karų pasaulyje ir tarptautinio se forumuose. Ragino visus būti liudininkais mūsų tautoms padarytos skriaudos ir neparandant vilties, kovoti už mūsų tautų nepriklausomybę atgavimą.

Latvius atstovavo ir kalbą pasakė Montrealeio Latvių Organizacijų Pirmininkas E. Majas A. Blaundžiūnas su Ponia Gingoux. Ir vieni ir kiti studijos vedėjai įteikė puikius gerbių buketus ir pasakė gražias įvertinimo kalbas bei pareiškė padėką ir sveikintimus. J. Pauliūtė ir A. Paškevičienė gavo daug gėlių ir visi mokiniai daug dovanų, gėlių. Pabaigoje buvo nufotografuota.

DISTR. ESTATE BROKERS 177 Sherbrooke W. VI 2-8501

Pastatai — Žemė Draudimas — Paskolos P. Adamonis RA 2-2472 Agentai: F. Yasutis LA 2-7879 A. Markevičius CR 9-9793 M. Roth RE 7-92 E. Kandt WE 5-58.. Sekite mūsų skelbimus apie paskirus objektus NL. T.Z. Star, LaPress.

K. GUDŽIŪNAS MASSON FURS Parduoda gatavus, siuva naujus, remeliuoja ir tai so senus kailinius paltus. Vasarai saugus išlaikymas su apdraudimu. 3365 Masson St., Montreal. Tel. RA 1-6005.